Dziś w numerze:
Spotkanie dwóch premierów — Litwy i Polski — rokuje dobre nadzieje • Polska czci pamięć litewskich lotników • Refleksje po poświęceniu kwatery poległych akowców • Nadal — o nowych taryfach celnych

KURIER Wileński

WTOREK, 27 LIPCA 1993 R.
Nr 142 (12166)

Z DONIESIEŃ ELTA I PAP

Kwestie historyczne wyłączone z traktatu polsko-litewskiego

WARSZAWA. Po przybyciu do Warszawy 26 lipca premier Litwy Adolfas Šleževičius i towarzyszące mu osoby odwiedzili ambasadę litewską, zapoznali się z jej działalnością, warunkami pracy.

W warszawskim oddziale Wspólnoty Litwinów Polski gość spotkał się z Litwinami mieszkającymi w stolicy Polski, interesował się ich problemami. Na Starówce Warszawskiej zatrzymał się przed domem, gdzie mieszkał M. K. Čiurlionis.

W godzinach popołudniowych premier Litwy spotkał się z premierem Polski Hanną Suchocką.

* * *

Premierzy Polski i Litwy Hanna Suchocka i Adolfas Šleževičius uzgodnili, że kwestie historyczne nie znajdą się w negocjowanym obecnie trakcie między obu państwami. Sprawy te stały się przedmiotem odrębnej polsko - litewskiej deklaracji. „Względy historyczne, które ciążą nad nami najbardziej, nie powinny stanowić przeszkody dla rozwoju wzajemnych stosunków" — powiedziała dziennikarzom Hanna Suchocka po 1,5-godzinnym, trwającym dwukrotnie dłużej niż zaplanowano, spotkaniu. Dotąd kwestią sporną był zapis w artykule 2 traktatu, mówiący o „najeździe Polski na Wilno w 1920 roku".

Pani premier wyraziła nadzieję, że traktat zostanie zawarty do 1 września, na kiedy to otrzymała od premiera Litwy zaproszenie do uczestnictwa w otwarciu nowego przejścia granicznego w Budziskach. Drugą turę negocjacji resortów spraw zagranicznych obu państw nt. traktatu zapowiedziano na 16 i 17 sierpnia br. w Wilnie.

Podczas spotkania omawiano także kwestie gospodarcze i wzajemnej liberalizacji handlu. Pani premier poinformowała, że zdecydowano o powołaniu grupy ekspertów z resortów współpracy gospodarczej Polski i Litwy, która zajmie się ustaleniem kalendarium i kolejnych etapów stopniowego dochodzenia do liberalizacji handlu między obu państwami. Hanna Suchocka podkreśliła, że Polsce bardzo zależy na dobrych stosunkach sąsiedzkich z Litwą.

Premier Šleževičius poinformował dziennikarzy, że omawiano także kwestie „zajęcia się przez stronę polską opracowaniem projektu ustawy regulującej sprawy związane z mniejszościami narodowymi w Polsce".

Powiedział, że omawiano także sprawy związane ze współpracą w eksporcie energii elektrycznej na Zachód oraz budową gazociągu w kierunku morza Północnego. Wyraził zadowolenie z „konstruktywnego podejścia pani premier do poruszonych kwestii".

Wielkie czyny łączą narody

WARSZAWA (Kor. ELTA A. Degutis). Pszczelnik, województwo gorzowskie w Polsce. Wśród sosen ze śladami od skrzydeł spadającej „Lituaniki" wznosi się granitowy pomnik, na którym w językach litewskim, polskim, niemieckim i angielskim jest napis: „W tym miejscu zginęli litewscy lotnicy — zdobywcy Atlantyku Steponas Darius i Stasys Girėnas".

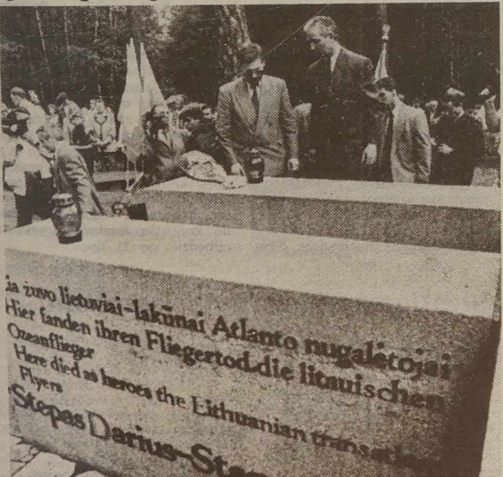

W ciągu dziesięcioleci miejsce śmierci dzielnych lotników było i pozostało miejscem jedności i konsolidacji narodu litewskiego. Co roku, w dniu tragicznej ich śmierci dla uczczenia dzielnych lotników przychodzą tu nie tylko Litwini, ale też Polacy, ludzie innych narodowości.

Jednakże tylu ludzi, ilu zgromadziło się tu 25 lipca nie oglądał jeszcze las nazywany przed wojną Lasem Soldińskim. Przybyła tu delegacja rządowa Republiki Litewskiej z premierem Adolfasem Šleževičiusem. W skład delegacji wchodzili minister komunikacji Litwy Jonas Biržiškis, poseł na Sejm Vytautas Landsbergis, nadzwyczajny i pełnomocny ambasador Litwy w Polsce Dainius Junevičius. Dla złożenia hołdu pamięci dzielnych synów Litwy przybył attache lotnictwa ambasady USA w Polsce Andreas Porth, przedstawiciele władz województwa gorzowskiego i miasta Myśliborza. Z całej Polski przyjechali mieszkający tu Litwini, przybyli liczni turyści z Litwy i Niemiec.

Wśród powiewających flag państwowych Litwy i Polski Mszę świętą w intencji Steponasa Dariusa i Stasysa Girėnasa oraz żołnierzy poległych za wolność Litwy pod wieżą telewizyjną w Wilnie oraz w Miednikach celebrował ksiądz z Wrocławia, Litwin Alfredas Rukšta. Zmienia się warta honorowa.

Po Mszy pomnik pokryły kwiaty. Wieniec od rządu Litwy składają premier Adolfas Šleževičius i ambasador Litwy w Polsce Dainius Junevičius.

Zgromadzeni śpiewają Pieśń Narodową.

Burmistrz Myśliborza Wiesława Różycka pozdrawia przybyłych, komunikuje, że uchwałą rady miejskiej jednemu ze skwerów Myśliborza nadano imię S. Dariusa i S. Girėnasa.

Po przemówieniu premier Litwy A. Šleževičius wręczył grupie osób, które najbardziej przyczyniły się do uczczenia pamięci S. Dariusa i S. Girėnasa na ziemi polskiej, dyplomy pamiątkowe dla uwiecznienia 60-lecia ich lotu. Dyplomy podpisał prezydent Litwy Algirdas Brazauskas.

Przemawiali wojewoda gorzowski Zdzisław Pusz, attache lotniczy USA Andreas Porth, wiceminister transportu Polski Witold Chodakiewicz, poseł na Sejm Litwy Vytautas Landsbergis, przedstawiciel frakcji chrześcijańskich demokratów w Sejmie Litwy Kazimieras Kryževičius, wnuk Steponasa Dariusa.

Po uroczystościach odbył się koncert zespołu ludowego Puńskiego Domu Kultury „Klumpė", wspólny festyn Litwinów polskich i gości.

NA ZDJĘCIU: premier Republiki Litewskiej Adolfas Šleževičius przed pomnikiem S. Dariusa i S. Girėnasa w Lesie Pszczelnickim pod Myśliborzem.

Fot. G. Svitojus (ELTA)

Od wczoraj Rosja wycofała z obiegu banknoty pieniężne z lat 1961-1992

Decyzją Centralnego Banku Rosji z dniem 26 lipca z obiegu pieniężnego na terytorium Federacji Rosyjskiej zostają wycofane wszystkie banknoty Związku Radzieckiego emisji lat 1961 — 92 oraz banknoty banku Rosji o nominale 5 tys. i 10 tys. rubli emisji 1992 roku. Jedynym prawnym środkiem płatniczym pozostaną banknoty banku rosyjskiego wyemitowane w 1993 roku (o nominałach: 100, 200, 500, 1000, 5000, 10000 50000).

Wymiana pieniędzy w Rosji, chociaż oficjalnie jej celem jest „stabilizacja obrotu pieniężnego i ujednolicenie znajdujących się w obiegu banknotów", faktycznie jest równoznaczna z wprowadzeniem przez Rosję własnej waluty. W niektórych dawnych republikach radzieckich, które nie wprowadziły jeszcze własnej waluty, banknoty banku rosyjskiego emisji 1993 roku nie były honorowane.

W oświadczeniu rządu rosyjskiego, który poparł wymianę, stwierdza się, że decyzja Centralnego Banku Rosji „nie jest wymierzona przeciwko gospodarczym interesom państw, używającym rubla jako środka płatniczego, gdyż rozliczenia bezgotówkowe z państwami WNP prowadzone są na podstawie specjalnych porozumień".

Faktem pozostaje, że 26 lipca utraci wartość masa starych banknotów, pozostających w obiegu poza granicami Rosji, a także część pieniędzy w samej Rosji.

Zgodnie z rozporządzeniem Banku Rosji, obywatele Rosji będą mogli wymienić do 7 sierpnia do 35 tys. rubli po okazaniu dowodu tożsamości. Suma przekraczająca 35 tys. rubli może być zdeponowana w kasach oszczędności (czyli de facto zamrożona) na 6 miesięcy z określoną stawką procentową, której wysokości jeszcze nie podano.

Obywatele innych państw, przebywających czasowo na terytorium Federacji Rosyjskiej, mogą wymienić do 15 tys. rubli.

* * *

Od soboty, kiedy poinformowano o wycofaniu z obiegu na terytorium Rosji starych banknotów, Moskwę ogarnął szał zakupów. Ponieważ w niedzielę sklepy przemysłowe są nieczynne, a prywatne kioski i sfera usług nie przyjmuje już banknotów emisji lat 1961—92, Rosjanie dosłownie rzucili się na sklepy spożywcze, wyzbywając się starych rubli.

W gigantycznych kolejkach, od których Moskwianie zaczynali powoli odzwyczajać się, ludzie bardzo negatywnie wypowiadają się o wymianie pieniędzy, krytykując krótki dwudniowy okres, przewidziany na wymianę i zbyt małą sumę — 35 tysięcy rubli, co się równa 35 dolarom — jaką można wymienić.

Sam proces wymiany nie bę-

(Dokończenie na str. 2)

Bankowcy oraz przedsiębiorcy litewscy zaskoczeni

Wczoraj w Banku Litewskim odbyło się kolejne spotkanie członków dziennikarskiego „Klubu Lita" z pracownikami banku oraz państwowym konsultantem ds. papierów wartościowych Kęstutisem LINIKASEM. Na warsztacie były dwa tematy: jakość litów oraz wycofanie przez Rosję z obiegu radzieckich rubli.

Kestutis Linikas powiedział, że kompania „American Banknote Company", która produkowała lity w zasadzie wywiązała się z zadania. Owszem, lity nie posiadają należytego zabezpieczenia, ale strona litewska wiedziała o tym i zgodziła się na taką jakość banknotów pieniężnych. Aktualnie między Litewskim Bankiem a firmą „American Banknot Company" trwają debaty na temat wielkości strat materialnych wyrządzonych przez firmę oraz terminu uiszczania Litwie tych strat. W druku są już nowe banknoty pieniężne, które będą miały już 11—12 stopni ochronnych, o 3—4 stopnie więcej, niż łotewski łat.

Duże zaniepokojenie wśród bankowców, przedsiębiorców, a także osób prywatnych wywołał fakt wycofania przez Rosję z obiegu banknotów rubli wzorca od 1961 do 1992 roku. Niestety, Litewskiemu Bankowi dotąd nie udało się w tej kwestii nawiązać z Rosją żadnych rzeczowych kontaktów. Na wszystkie telegramy wysyłane do Rosji strona litewska otrzymuje jedną odpowiedź: na razie nic nie możemy powiedzieć.

Jak poinformowała zastępca przewodniczącego Banku Litewskiego **Regina Menčinskienė**, żadne litewskie banki nie skupują już ani nie sprzedają radzieckich rubli, które zostały wycofane z obiegu w Rosji. Rosja w tym przypadku wyraźnie naruszyła przepisy, bowiem o decyzji wycofania z obiegu pieniędzy powinna była zawiadomić co najmniej o kilka miesięcy wcześniej.

Do momentu zanim Litwa nie wyjaśni tej kwestii z Rosją na szczeblu państwowym, wszelkie finansowe operacje w rublach są zamrożone.

Julitta TRYK

Od wczoraj Rosja wycofała z obiegu banknoty pieniężne z lat 1961-1992

(Dokończenie ze str. 1)

dzie zapewne bezproblemowy. Spora część mieszkańców wielkich miast wyjechała na wczasy nad morze, zabierając ze sobą duże sumy pieniędzy, gdyż ceny w kurortach są porównywalne z moskiewskimi, a te niejednokrotnie osiągają już poziom światowy. Wątpliwe natomiast, aby stracili na wymianie posiadający rzeczywiście ogromne sumy gotówką — komersanci czy handlarze walutą. W niedzielę na Arbacie kupowali oni „stare" ruble za dolary — 2000 rubli za dolar przy normalnym kursie — w „nowych" rublach — 1030 rubli za dolar.

Przedstawiciel Centralnego Banku Rosji Anatolij Diesiatniczenko zapewniał w sobotę na konferencji prasowej, że obywatele Rosji nic nie stracą na wymianie.

Wiceminister finansów Andrej Kozmin przyznał, że jednym z celów operacji wymiany jest „odsianie masy rublowej, napływającej zza granicy, w tym zwłaszcza z państw bałtyckich".

Wiceprezes Banku Rosji Aleksander Chandrujew wyraził nadzieję, że reforma może przyczynić się do umocnienia kursu rubla wobec dolara, utrzymującego się od miesiąca na prawie niezmienionym poziomie.

Szef ośrodka analitycznego w administracji prezydenta Jelcyna Piotr Filipow uważa natomiast, że wymiana może ostatecznie przekreślić zaufanie do rubla. Jakakolwiek próba odebrania ludziom pieniędzy tylko dlatego, że banknoty mają inny kolor lub widnieje na nich podobizna Lenina — to nie tylko rzecz amoralna, ale i pogwałcenie konstytucji. Głupota niektórych decydentów po prostu nie zna granic — twierdzi Filipow.

Białoruś również wycofuje z obiegu radzieckie ruble

Rada Ministrów Białorusi wystąpiła w sobotę wieczorem z oficjalnym oświadczeniem, w którym stwierdza, iż ocenia decyzję Narodowego Banku Rosji o jednorazowym wycofaniu z obiegu radzieckich banknotów rublowych i rosyjskich wyemitowanych do 1992 r., jako krok zmierzający do uporządkowania obrotu gotówkowego na terenie Rosji. Jednocześnie informuje, że w zaistniałych warunkach identyczna decyzja podjęta zostaje wobec rubla na terenie Białorusi.

Szczegóły, związane z operacją przedstawił w głównym wydaniu dziennika białoruskiej telewizji prezes Narodowego Banku Białorusi Stanisław Bogdankiewicz. Wynika z nich m.in., iż przedsiębiorstwa i organizacje wszystkich form własności mają obowiązek do 9.00 rano w poniedziałek przedstawić pisemny stan kasy, potwierdzony podpisami dyrektora, głównego księgowego i kasjera, w prowadzących ich rachunki bankach. Wartość wycofywanych z obiegu rubli będzie wpisywana na ich bezgotówkowe rachunki. Obywatele Białorusi i osoby posiadające zameldowanie w republice będą mogły do 7 sierpnia dokonać wymiany wycofywanych banknotów na talony Narodowego Banku Białorusi — do wysokości 50 tys. rubli. Kwoty przekraczające ten limit składane będą w depozyt na 6 miesięcy, oprocentowany w wysokości 60 proc. rocznie. Wymiana ma charakter jednorazowy i odnotowywana będzie w paszportach. Obywatele innych krajów, przebywający na terenie Białorusi mogą dokonać wymiany rubli na talony tylko 26 bm. i tylko do 15 tys. rubli.

Front Ocalenia Narodowego Rosji ogłasza tezy „walki narodowo-wyzwoleńczej"

Front Ocalenia Narodowego Rosji proklamował na swoim II Kongresie rozpoczęcie walki narodowowyzwoleńczej, której celem jest „zmiana przestępczego reżimu Jelcyna" i likwidacja systemu rządów prezydenckich w Rosji.

W przyjętym w sobotę wieczorem oświadczeniu programowym II Kongresu Frontu Ocalenia Narodowego stwierdza się m.in., że limit czasu na rozmowy i kompromis z władzami został wyczerpany, Front „przegrupowuje siły" i przechodzi do „strategii ciągłego ataku i nieustającej presji".

Front Ocalenia Narodowego jest opozycyjnym blokiem kilkunastu partii i ugrupowań politycznych — od komunistów do skrajnej prawicy — o mocnym odcieniu nacjonalistycznym.

II Kongres Frontu określił „trzy strategiczne cele ofensywy politycznej". Są nimi: — likwidacja stanowiska prezydenta i całej struktury władzy prezydenckiej; — przekazanie pełni władzy radom deputowanych i przywrócenie Zjazdowi Deputowanych roli najwyższego organu władzy w państwie oraz — utworzenie podporządkowanego Zjazdowi Deputowanych rządu ocalenia narodowego ze specjalnymi uprawnieniami dla realizacji środków nadzwyczajnych.

Rewolucyjny program Frontu ma być realizowany rewolucyjnymi metodami: tworzenie oddziałów samoobrony „w celu działań odwetowych w razie zagrożenia ustroju konstytucyjnego Rosji", masowe akcje na ulicach, walka o środki masowego przekazu, praca agitacyjna w armii, służbie bezpieczeństwa, nawiązywanie kontaktów z „rodzimym kapitałem". Umocniona ma być dyscyplina organizacyjna w strukturach FON — zgodnie z poprawką do statutu organizacji, wszyscy członkowie Frontu są zobowiązani wykonywać zadania i decyzje kierownictwa organizacji.

Kongres FON dał ocenę obecnej sytuacji w Rosji i układu sił politycznych. Według aktywistów Frontu, Rosja przeżywa najtrudniejszy i najstraszniejszy okres w swojej historii. „Jedyna siła, wyrażająca żywotne interesy narodu" jest oczywiście Front, a parlament „zajmuje coraz wyraźniejsze stanowisko patriotyczno - państwowe". Kongres z satysfakcją odnotował „zbliżenie stanowiska wiceprezydenta Ruckoja z linią polityczną Frontu".

W jednej z rezolucji przyjętej na Kongresie, Front zażądał od parlamentu, aby wszczął postępowanie karne przeciwko ministrowi spraw zagranicznych Andriejowi Kozyriewowi „za zdradę ojczyzny". Kozyriew i cała ekipa prezydenta oskarżana jest „o zdradę Jugosławii". Front chce zwołać także komisję międzynarodową, składającą się z prawników z byłych republik radzieckich, która powinna przeprowadzić śledztwo w sprawie „antypaństwowej i antynarodowej działalności Gorbaczowa, Jelcyna, Krawczuka i Szuszkiewicza, winnych doprowadzenia do rozpadu ZSRR". Front nie uznaje porozumień białowieskich i oświadczył, że Rosjanie, jako podzielony przemocą naród, mają prawo do zjednoczenia.

Okno na świat

Z DONIESIEŃ PAP

Prymas Litwy: powinniśmy być równorzędnymi partnerami...

Zdaniem prymasa Litwy, kardynała Vincentasa Sladkevičiusa, który jest zarazem przewodniczącym Konferencji Episkopatu tego kraju, „Polacy powinni traktować Litwinów jak równorzędnych partnerów, a nie patrzeć na nich z góry"; opinię tę litewski hierarcha wyraził w Kownie w rozmowie z dziennikarzem PAP.

Zapytany, co sądzi o niedawnych komentarzach w prasie litewskiej na temat rzekomej współpracy Armii Krajowej z hitlerowcami, kardynał odpowiedział: „Nie ma sensu rozpamiętywanie przeszłości, bo Litwini też współpracowali z Niemcami". Dodał, że „mówiąc o historii, można zacząć od początku. Przez kilkaset lat obydwa nasze narody żyły w zgodzie. Polacy czuli się tu jak w swoim kraju. Potem poróżniło nas Wilno".

Przewodniczący Konferencji Episkopatu Litwy wyraził nadzieję, że do poprawy stosunków polsko-litewskich przyczyni się wrześniowa wizyta papieża Jana Pawła II w tym kraju, w którym katolicy stanowią około 80 proc. mieszkańców. „Ta długo oczekiwana wizyta — mówił — będzie sprzyjać także odrodzeniu życia religijnego na Litwie. Ojciec Święty ma wielki dar przenikania do każdego człowieka, a jego słowa mają wielką moc. Litwini bardzo dziś tego potrzebują".

Kardynał Sladkevičius zwrócił również uwagę na trudności, jakie przeżywa miejscowy Kościół, który dopiero od niedawna może prowadzić normalną pracę duszpasterską. Wymienił wśród nich brak księży i małą świadomość religijną wiernych. „Pół wieku komunizmu poczyniło także wielkie spustoszenia w ludzkich sumieniach. Ludzie bardzo często nie wiedzą dziś, co jest dobre, a co złe. Wielu popadło w alkoholizm, a mnóstwo rodzin jest rozbitych" — powiedział.

Na pytanie, jak układa się współpraca Kościoła z nowymi władzami Litwy, na których czele stoi były komunista Algirdas Brazauskas, kardynał odparł, że „Demokratyczna Partia Pracy Litwy swą ideologią bardziej przypomina brytyjską Labour Party niż komunistów".

Festiwal Polonijnych Zespołów Folklorystycznych

25 bm. barwnym korowodem, który przeszedł głównymi ulicami Rzeszowa, zaznaczyły swoją obecność na 9 Światowym Festiwalu Polonijnych Zespołów Folklorystycznych 34 kolorowe grupy z 12 krajów świata (m.in. z USA, Francji, Wlk. Brytanii, Ukrainy).

Prezes Stowarzyszenia Wspólnota Polska prof. Andrzej Stelmachowski odczytał list do uczestników festiwalu od premier Hanny Suchockiej i oficjalnie otworzył festiwal.

Symboliczne klucze do bram Rzeszowa wręczono zespołowi „Krakowiak" z Bostonu, który od początku trwania rzeszowskiej imprezy nie opuścił ani jednego festiwalu.

W rzeszowskiej Filharmonii odbył się koncert muzyki polskiej, inspirowanej folklorem. Złożyły się nań m.in. utwory Lutosławskiego, Karłowicza, Szymanowskiego i Moniuszki.

Na pomysł zorganizowania festiwalu w Rzeszowie wpadli w 1969 r. rzeszowscy działacze wówczas Towarzystwa „Polonia". Jeszcze w tym samym roku odbyły się festiwalowe przeglądy, na które przyjechało do Rzeszowa 13 zespołów, wśród nich dzisiejszy festiwalowy weteran, „Krakowiak" z Bostonu. Od tego czasu co 3 lub 4 lata festiwale odbywają się z wielkim rozmachem i jest to dziś znacząca impreza polonijna.

W tym roku po raz pierwszy uczestniczyć będą zespoły folklorystyczne z Rosji, Ukrainy i Białorusi, a po raz drugi — z Wilna.

Formuła festiwalu nie przewiduje konkursu i ocen. Zespoły pokażą co potrafią, a najciekawsze fragmenty zostaną wybrane do koncertu finałowego, który odbędzie się 31 lipca.

10 ofiar śmiertelnych zamachu na kościół w Kapsztadzie

Czarni terroryści zabili w Republice Południowej Afryki w niedzielę 10 białych w kościele anglikańskim w Kapsztadzie i 53 ranili, w tym 11 ciężko. Wśród ofiar śmiertelnych jest 4 marynarzy rosyjskich.

Terroryści weszli do kościoła podczas Mszy i otworzyli ogień z broni maszynowej. Rzucali też w tłum granaty. Kościół znajduje się na przedmieściu zamieszkałym głównie przez ludność białą.

Policja nie wie, kto dokonał zamachu, jakie były motywy terrorystów, ani ilu ich było.

Do szeregu poprzednich zamachów przyznał się Kongres Panafrykański (PAC). Do niektórych nie przyznał się nikt. Szef PAC Clarence Makwetu powiedział niedawno, że jego partyzanci będą na razie atakowali białych cywilów i siły porządkowe.

BAZĘ ONZ ZAATAKOWALI MUZUŁMANIE

Przywódca Serbów bośniackich Radovan Karadzic oskarżył bośniackich Muzułmanów o chęć sprowokowania międzynarodowej interwencji zbrojnej przeciwko Serbom.

W liście do sekretarza generalnego ONZ, którego treść opublikowano w poniedziałek w Belgradzie, Karadzic twierdzi, że to Muzułmanie ostrzelali w niedzielę z dział bazę ONZ w Sarajewie, aby następnie oskarżyć Serbów o „sabotowanie" genewskich rokowań pokojowych. Serbowie nigdy nie zaatakowaliby wojsk ONZ — oświadczył Karadzic, który zażądał zbadania incydentu przez komisję międzynarodową.

Dowództwo sił ONZ w Zagrzebiu potwierdziło w niedzielę wieczorem, że granaty odpalono z pozycji serbskich. W wyniku ostrzału zostały zniszczone dwa samochody pancerne, a trzy uszkodzone. Żaden z żołnierzy ONZ nie doznał obrażeń.

Krótko

* Ministrowie obro... bejdżanu i Górnego K... podpisali w niedzielę ... nie o przerwaniu ... całej długości frontu ... Centrum Informacyjne ... skiego Ruchu Ogólno... go, powołując się na ... Stepanakercie, stolicy ... Karabachu.

* Jak poinformowa... ment obrony USA, ... botę amerykański sa... skowy wystrzelił rak... ren irackich urządzeń ... towych w południowy... Incydent nastąpił w ... amerykański samolot ... wycony na irackim ra...

* Minister obrony ... generał Konstantyn Mo... ry przybył w niedzielę ... tą do Stanów Zjedno... trakcie dwudniowego ... spotka się z ministrem ... USA Lesem Aspinem i ... dniczącym Kolegium Po... Szefów Sztabów Sił Z... generałem Colinem Po...

* Dwa myśliwce Mi... dukcji radzieckiej, zde... w sobotę w powietrzu ... pokazu lotniczego w ... Swindon (południowa ... Piloci rosyjscy, którzy ... wali się tuż przed ... maszyn, doznali obraż...

Jeden z pilotów do... żeń kręgosłupa i szczę... jedynie potłuczeń — p... licja. Przewieziono ich ... tala bazy lotniczej Fa... ło Swindon, w której ... się pokaz lotniczy — ... 75 rocznicy utworzen... Air Force.

* Co najmniej dwóch ... lijczyków zginęło w ... taku na posterunek ... USA z sił pokojowych ... mieszczonych w po... części Mogadiszu — ... poniedziałek włoska ... ANSA.

Somalijczycy ostrzel... runek z granatników ... w odpowiedzi zostali z... ni z helikoptera Cobr... trwało ok. 10 minut.

* Korea Północna ... w poniedziałek Koreę ... wą o spowodowanie ... na oddzielającej oba ... przerwania ognia. W... podano w Phenianie, ... południowokoreańskiej ... ślnej prowokacji" zgi... z żołnierzy ochrony P... na Północy. W Seulu ... towano wszelkie pogło... temat wymiany strzał...

Według agencji KC... dzielę grupa żołnierzy ... dnia ostrzelała poster... nocnokoreańskiej poli... chodnim odcinku stref... teryzowanej. Zdaniem ... był to już drugi pow... dent zbrojny w tym ... ostatnich dniach. KC... gła, iż może on wyw... ważne reperkusje".

* Żołnierz z aust... kontyngentu sił pokojo... w Kambodży zastrzeli... myłkę miejscowego ... który w poniedziałek ... z bronią w ręku wd... teren koszar oddziału ... czyków w Phnom Pe...

Policjant ścigał rab... jącego przejść przez ... koszar. Australijski ... baczył jednak tylko ... i strzelającego policj... bawie, iż ma on zami... wać śpiących w nam... kolegów, Australijczyk ... lka strzałów w kieru... mego napastnika, ... na miejscu. Informa... dencie oficjalnie pot... cznik sił ONZ.

Kalejdoskop aktualności

O PRODUKCJI LITÓW

Przewodniczący zarządu Banku Litewskiego Romualdas Visokavičius spotkał się z dyrektorem spółki „American Bank Note Company", która drukowała lity, Jeremi James Willingsem, innymi jej kierownikami. Podczas rozmowy zgłoszono tej spółce pretensje co do nieprzestrzegania umowy o druku litów.

Jak podaje informacja rzecznika prasowego Banku Litewskiego, podczas spotkania kierownictwu spółki oświadczono, że o ile spółka i nadal nie będzie spełniać warunków umowy, kontrakt zostanie zerwany i zażąda się pokrycia wszystkich strat, spowodowanych wcześniejszym nieprzestrzeganiem warunków umowy. Zażądano ścisłego przestrzegania wymagań dotyczących produkcji lita, wskazanych w umowie podpisanej w 1993 r.

ZATWIERDZONO FLAGĘ LOTNICTWA WOJSKOWEGO

Rząd zatwierdził flagę lotnictwa wojskowego Litwy. W lewym górnym kwadracie białego płótna przedstawiona jest flaga państwowa Republiki Litewskiej, w dolnym prawym kwadracie — stylizowane skrzydła koloru niebieskiego z krzyżem jagiellońskim po środku. Krzyż jagielloński jest koloru białego, ma obramowanie z dwóch czarnych pasków.

Lotnictwo wojskowe Litwy liczy obecnie 24 lekkie samoloty typu AN-24, cztery bojowe odrzutowce szkoleniowe L-39 oraz dwa niemieckie samoloty transportowe typu R-410.

Sztab lotnictwa wojskowego znajduje się w Kownie.

WYJEŻDŻAJĄCYM DO FRANCJI...

Ambasada Republiki Litewskiej we Francji zwraca uwagę kierowców litewskich na to, aby udając się do tego kraju nie zapomnieli uporządkować swych środków lokomocji i dokumentów. Przede wszystkim dotyczy to kierowców autokarów, często karanych za zużyte opony samochodowe (kara do 500 USD), niewypełnioną lub nieprawidłowo wypełnioną książeczkę kierowcy (kara 500 USD) oraz niezadowalający stan techniczny samochodu.

Podróżni często nie mają czym zapłacić mandatu i zwracają się do ambasady, która niestety, nie ma żadnych możliwości pomocy finansowej. Ponadto kierowcy mają pamiętać o swej odpowiedzialności nie tylko za samochód, ale też podróżnych i bagaż.

...DO NIEMIEC

Jak poinformowała Ambasada Niemiecka na Litwie, od 1 sierpnia br. udający się do tego kraju bądź przez jego terytorium, będą musieli uiszczać następujące opłaty za wizy:

wiza prywatna i służbowa, ważna 3 miesiące	— 20 DM
wiza prywatna i służbowa, ważna powyżej 3 miesięcy i na kilka krótkich podróży	— 40 DM
wiza upoważniająca do dłuższego pobytu w tym kraju, na której otrzymanie niezbędne jest zezwolenie niemieckiego urzędu ds. cudzoziemców	— 30 DM
wiza tranzytowa	— 5 DM

200 KANDYDATÓW NA OFICERÓW

200 młodych ludzi wyraziło życzenie uczyć się w szkole ochrony kraju. W środę przystąpią oni do pierwszego egzaminu. Założona w ubiegłym roku szkoła przygotowuje oficerów dla służby wojskowej oraz służb ochrony granicy państwowej.

Nauka trwa dwa lata. W roku przyszłym, po wypuszczeniu pierwszej promocji, szkoła ma być przekształcona w akademię wojskową.

W tym roku do szkoły, podobnie jak i w ubiegłym, przyjmie się 125 słuchaczy.

JESZCZE JEDEN MOST MIĘDZY WILNEM A CHICAGO

W Chicago podpisano umowę o przyjaźni między tym trzecim co do wielkości miastem USA i stolicą Litwy Wilnem. W Chicago mieszka około 200.000 osób pochodzenia litewskiego. Z tego powodu miasto zostało wybrane dla ściślejszych więzi.

Umowę podpisali merowie Chicago i Wilna. Delegacja z merem Wilna Vytautasem Jasulaitisem spotkała się z kierownictwem różnych firm, spółek, interesowała się również kwestiami samorządu miejskiego, planowania i finansów.

Podpisaną umowę, obejmującą sfery kultury, oświaty i gospodarki, mer Wilna nazwał symbolicznym aktem. Wyraził on przekonanie, że przyczyni się ona do nowych kontaktów między mieszkańcami Chicago pochodzenia litewskiego, kierowanych przez nich firm i spółek ze stolicą Litwy.

TOWARZYSTWO PRZYJACIÓŁ KOŚCIUSZKI

W Nowym Jorku powstało Towarzystwo Przyjaciół Kościuszki mające na celu zbliżenie Amerykanów pochodzenia litewskiego i polskiego, wsławienie imienia Litwy.

Imię Tadeusza Kościuszki złotymi zgłoskami zapisało się nie tylko w dziejach Litwy i Polski, ale też Stanów Zjednoczonych Ameryki. Tadeusz Kościuszko z listem polecającym B. Franklina po przybyciu do Ameryki był ochotnikiem walk o niepodległość USA, w praktyce stosował wielki kunszt wojskowy i talent żołnierza. Bohater walk niepodległościowych za wybitne zasługi wyróżniony został publiczną podzięką Kongresu USA, przywilejem obywatelstwa, rangą generała brygady.

Oto dlaczego towarzystwo, pragnące wsławić Litwę w Ameryce, wybrało imię wybitnej postaci historycznej — Tadeusza Kościuszki.

„WILKI"

Czterech mężczyzn, którzy się podali za żołnierzy z „Geležinis Vilkas" z garażu A. Tamulionisa, znajdującego się we wsi Geniai rejonu olickiego, skradli 86 puszek zielonego groszku.

HURAGAN OBALAŁ DRZEWA

Niespokojne były dni weekendowe. Rozszalały wicher wyrządził stolicy poważne szkody. Obalił on około 40 drzew, nie mówiąc już o gałęziach spadających na chodniki i jezdnie. Na ulicy Apkasu drzewo upadło na dwa samochody. Jeden zdołano uwolnić, drugiego natomiast nie było sensu wyciągać. Na szczęście, obyło się bez ofiar.

Jak poinformował naczelnik Wileńskiej Miejskiej Sieci Elektrycznej Petras Skiudas, organizacja ta otrzymała 225 zgłoszeń z Nowej Wilejki, Kalwarii, Zwierzyńca, Werek i innych miejsc o zerwaniu sieci elektrycznych. W dniach wolnych pracowało 10 brygad. Zlikwidowały one 171 awarii, a następnie zamierzają usunąć jeszcze 54.

Na podstawie doniesień agencji prasowych, radia i TV przygotowała Krystyna ADAMOWICZ

Nowiny wileńskie

WIELKIE UROCZYSTOŚCI W AKADEMII

Dzieje sztuki nowoczesnej w Wilnie datują się rokiem 1797 — powstaniem Wydziału Sztuk Pięknych Uniwersytetu Wileńskiego. Utworzono wówczas katedrę malarstwa, powołując na stanowiska profesora i adiunkta dwóch malarzy z Warszawy: Franciszka Smuglewicza i Jana Rustema.

Wydział Sztuk Pięknych z powodzeniem działał do powstania listopadowego. Po jego upadku został zlikwidowany. Z kolei jako wynik klęski drugiego powstania — styczniowego — to represje i prześladowania polskości w Wilnie, bezwzględna i okrutna rusyfikacja, a zatem konsekwentna likwidacja polskiego życia artystycznego przez zaborcę.

Z biegiem lat jednak odradzało się wileńskie środowisko artystyczne. Jego ponowny rozkwit datuje się dniem 12 października 1919 roku, kiedy to odrodzony został Wydział Sztuk Pięknych, wskrzeszonego uniwersytetu Stefana Batorego. Organizatorem i pierwszym wieloletnim dziekanem wydziału został Ferdynand Ruszczyc.

Nowe litewskie środowisko artystyczne, ukształtowane w Wilnie po roku 1945, czuje się spadkobiercą tradycji artystycznych miasta. Dowodem tego są przygotowania do 200-lecia Wileńskiej Akademii Sztuk Pięknych (miano to odzyskała w 1989 r., poprzednio — Instytut Sztuk Pięknych). Już tegorocznej jesieni odbędzie się pierwsze jubileuszowe przedsięwzięcie. O przebieg obchodów dba specjalnie powołana komisja państwowa z rektorem prof. Vytautasem Bredikisem na czele. Uroczystości, które potrwają do 1997 r. włącznie, połączone zostaną m.in. z 250 rocznicą urodzin Franciszka Smuglewicza (może wreszcie przy tej okazji na Rossie stanie symboliczny pomnik artysty, który tam spoczął w nie istniejących dziś katakumbach).

Jako ciekawostka — obecnie w akademii uczy się 950 studentów, co roku około 100 dyplomantów kilku wydziałów opuszcza jej mury.

PO WILII, POD PRĄD

Można z prądem też popływać jednym z czterech stateczków. Za dwa lity w obie strony — od przystani, tuż za ujściem Wilenki aż do pierwszej plaży w Wałakumpiu i z powrotem. Jeśli w jednym tylko kierunku — musimy zapłacić jeden lit i dwadzieścia centów. Wilnianie, niestety, rezygnują z tej przyjemności. Widocznie ci, którym bardzo się chce popływać, nie mają pieniędzy. Przypomnijmy, że w latach minionych stale ustawiały się kolejki przy przystani na Wilii, a jeszcze dawniej, bo przed wojną, parostatkiem dotrzeć można było (od maja do września) aż do Werek. Po wojnie — jeszcze też, bo Wilia była głęboka i szeroka, i czysta. Teraz już nic z tego. Ledwo daje się „dociągnąć" do Wałakumpia, czasem nawet do drugiej plaży (na życzenie). Właśnie, na życzenie można nawet wynająć jeden ze stateczków. Specjalnie został wyposażony do tego celu (bar, oświetlenie, muzyka, fajerwerki itd., itp.). Płaci się jedyne 200 dolarów USA za godzinę. Za to następna godzina jest tańsza o 50 USD, kolejna — znowu itd. Do jakiej granicy — nie wiemy. Chętni są, ale niewielu. Niedawno pewien dyplomata i kilkudziesięciu jego gości pływali po Wilii 5 godzin, świętując urodziny dyplomaty w gronie dyplomatycznym. Statek na życzenie może przycumować w dowolnym miejscu Wilii (od przystani do Wałakumpia).

Na co dzień natomiast, od czasu do czasu, z usług żeglugi rzecznej korzystają polscy turyści, którzy z bliska chcą się przyjrzeć naszych strumieni rodzicy.

Halina JOTKIAŁŁO

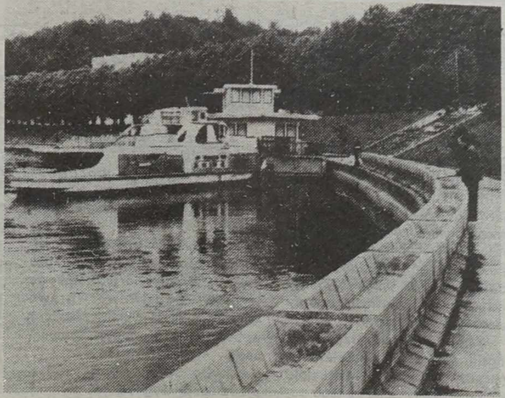

NA ZDJĘCIU: przystań na Wilii.

Fot. **Walery Charin**

Szansa dla producentów truskawek

Mieszkańcy podwileńskich wsi uporali się już z tegorocznym planem truskawek. Teraz czas pomyśleć o następnym sezonie, a także zadbać o zwiększenie lub odnowienie ich plantacji. Taką okazję stwarza wspólne litewsko-polskie przedsiębiorstwo „VIP-MEDIA", którego ogłoszenie zamieszczamy dzisiaj na łamach naszej gazety. Zaprasza ono 30 lipca br. wszystkich chętnych uprawiać truskawki Senga-Sengana do Babtai w rejonie kowieńskim. (30 km od Kowna kłajpedzką trasą).

Aby nieco szerzej poinformować naszych Czytelników o zaplanowanym spotkaniu potencjalnych producentów truskawek z przedstawicielami tej firmy oraz ze specjalistami z Polski i Niemiec, skontaktowaliśmy się z zastępcą dyrektora „VIP-MEDIA" **Juozasem Mockevičiusem**. Pan Mockevičius poinformował, że pierwsze kroki zmierzające do spopularyzowania uprawy truskawek odmiany „Senga-Sengana nadającej się do przetwórstwa przemysłowego, już poczyniono. Minionej wiosny spółka rolna „Belwederas" w rejonie jurborskim zasadziła 3 ha truskawek tego gatunku. Uzyskane flance będą przekazywane do dalszego rozmnażania.

— Bieżącej jesieni — powiedział J. Mockevičius, — planujemy dostarczyć jeszcze około 2 mln sadzonek, które utworzą łącznie blisko 40-hektarową plantację. Chętni więc mogą uzyskać sadzonki od naszej firmy, po zawarciu umowy, której zasadniczym punktem będzie sprzedaż wyhodowanych jagód firmie. Żeby zapobiec niszczeniu jagód, wyhodowanych przez producentów, firma gwarantuje skup ich na miejscu uprawy. Zamierza się kupować wszystkie jagody niezależnie od ich wielkości. Zatem odpadnie potrzeba ich sortowania. O cenie, na razie jest zbyt wcześnie mówić. Ale dla orientacji, jak podkreślił p. Mockevičius, na przykład, w roku bieżącym polskim producentom płacono za kg po 0,95 DM.

Jak zaznaczył rozmówca, wiele spółek posiada zainstalowane systemy zraszające. Bardzo będą przydatne przy uprawie jagód, która jest szczególnie opłacalna, gdy się uzyskuje po 10—15 ctn z hektara. Oczywiście, wielkość plantacji ustali sam producent.

Od dawna znane są sukcesy polskich plantatorów truskawek, które w postaci mrożonek w swoim czasie mieliśmy też możność nabywać w naszych sklepach. Teraz, widocznie, nadszedł czas dowieść, że my również potrafimy nie gorzej uprawiać te jagody. Szczególnie jest to aktualne w dobie obecnej, kiedy piętrzą się bezrobocie i trudności finansowe. Warto się więc zdecydować, jeżeli są ku temu warunki.

Danuta WOJTUSIAK

Dziś w bankach litewskich

Banki	dolar amerykański		marka niemiecka		rubel rosyjski (za 100)	
	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż	skup	sprzedaż
„Senamiesčio bankas"	4,15	—	2,30	—	—	—
„Aurabankas"	4,05	4,18	2,28	2,36	0,31	0,32
„Lietuvos akcinis inovacinis bankas"	4,05	4,21	2,30	2,39	—	—
„Lietuvos verslas"	4,05	4,21	2,28	2,37	0,30	0,31
„Litimpex bankas"	4,05	4,20	2,30	2,40	0,20	0,35
„Vilniaus bankas"	4,04	4,20	2,27	2,36	0,30	0,38

NOTOWANIA KURSÓW PODSTAWOWYCH WALUT W NARODOWYM BANKU POLSKIM NA 26.07.93

	Skup	Sprzedaż
Marka niemiecka	10343	10765
Dolar amerykański	17785	18511
Funt brytyjski	26604	27690
Frank szwajcarski	11735	12213
Frank francuski	3026	3150

REFORMA ROLNA:

Ratowanie zrujnowanego rolnictwa

Przyjęte kilka dni temu ustawy „O nowelizacji ustawy Republiki Litewskiej o reformie rolnej" i „O nowelizacji ustawy o trybie i warunkach przywrócenia praw własnościowych obywateli na zachowane nieruchome mienie" sfinalizowały długotrwały, zapoczątkowany w lutym proces dyskusji nad tymi aktami prawnymi, wniosły jasność w kwestie ziemi.

W toku dyskusji otrzymano i uogólniono wiele postulatów i wniosków. Część ich radykalnie konfrontowała ze sobą i z tego powodu nie sposób było ich uzgodnić. Opozycja, która początkowo sugerowała, że DPPL nic nowego społeczeństwu nie potrafi dać, z czasem zaczęła bardzo aktywnie się sprzeciwiać przyjęciu tych ustaw, twierdząc, że hamują one reformę rolną.

Wiadomo, że każdy człowiek po swojemu pojmuje reformę. W swoim czasie lider opozycji V. Landsbergis, który wzywał do przeprowadzenia reformy z pomocą mężczyzn z Ochotniczej Służby Ochrony Kraju, jak widać, również ma własne zdanie. Reforma rolna, prowadzona metodami jego ekipy, cofnęła jakby Litwę w czasy powojenne: część obór pozostała bez bydła, ze zniesionymi dachami, wyrwanymi oknami, drzwiami, zburzonymi ścianami, a dla wielu mieszkańców miast mięso i mleko pozostało tylko wspomnieniem. Dlatego też, gdy w różnych środkach masowego przekazu ci, delikatnie mówiąc, architekci państwa żebraków zgodnie śpiewają o zahamowaniu reformy, nasuwa się słuszne pytanie: jakiemu państwu czy państwom ci ludzie służą?

Obie przyjęte ustawy opublikowane będą w „Valstybės žinios", toteż każdy mieszkaniec Litwy będzie się mógł z nimi zapoznać i wyrobić własną opinię. W niniejszym artykule rozpatrzone zostaną tylko niektóre istotne różnice.

Innowacje ustawy:

1. Rozszerzają sposoby wykupu zachowanych nieruchomości. Ustawa przewiduje, że oprócz byłych sposobów wykupu ziemi posiadanej na miejscu właścicielowi może być:

1.1. przydzielona równowarta powierzchnia lasu, rekultywowany obszar torfowiska bądź inne równoważne mienie;

1.2. przydzielona parcela pod budownictwo indywidualne;

1.3. zezwolony wykup ziemi lub lasu za gotówkę;

1.4. stworzona możliwość włączenia sumy równej wartości ziemi do opłaty za budowane mieszkania.

Wraz ze zmianą sposobów kompensacji osobom, którym do 1 lipca 1993 r. wypłacono jednorazowe wypłaty państwowe, prawo umożliwia zwrot tych wypłat oraz wybór innych sposobów kompensacji.

2. Do 10 września 1993 r. przedłużają wygasłe już terminy składania podań w sprawie reprywatyzacji ziemi lub lasu.

3. Ustalają tryb kolejności, bardziej przychylny dla mieszkańców wsi, którzy pragną nabyć ziemię o przeznaczeniu rolniczym. Zgodnie z tym trybem ziemię przydziela się według następującej kolejności:

3.1. osobom, upoważnionym do nabycia ziemi pod gospodarstwo indywidualne (2-3 ha);

3.2. osobom, zamieszkałym na wsi, odzyskującym w tym miejscu znajdującą się ziemię w naturze;

3.3. osobom, którym ziemia przydzielona została do użytku zgodnie z ustawą o gospodarstwie chłopskim, ale przydział tej ziemi nie został załatwiony formalnie w ustalonym czasie, jak też osobom zamieszkałym w miejscowości wiejskiej, których posiadana ziemia przydzielona została innym osobom, zgodnie z ustawą o gospodarstwie chłopskim;

3.4. innym osobom, odzyskującym ziemię w naturze;

3.5. miejscowym mieszkańcom, odzyskującym w równoważnej naturze ziemię posiadaną w tym byłym przedsiębiorstwie rolnym i w tej gminie;

3.6. zamieszkałym na wsi więźniom politycznym i zesłańcom lub ich dzieciom, odzyskującym ziemię w równoważnej naturze;

3.7. miejscowym mieszkańcom, odzyskującym w równoważnej naturze ziemię o przeznaczeniu rolniczym posiadaną w innych gminach rejonu lub znajdujących się na terenie tego rejonu miastach lub osiedlach typu wiejskiego;

3.8. miejscowym mieszkańcom, odzyskującym w równoważnej naturze ziemię posiadaną w innych rejonach i miastach innych rejonów;

3.9. miejscowym mieszkańcom, nabywającym ziemię państwową w celu założenia gospodarstwa indywidualnego bądź wspólnej działalności rolniczej;

3.10. pozostałym obywatelom, odzyskującym ziemię w równoważnej naturze;

3.11. pozostałym obywatelom, nabywającym ziemię państwową.

4. Ponieważ w toku reformy rolnej było i jest wiele różnorodnych nadużyć, nowe ustawy przewidują odpowiedzialność urzędników, a także zakładają, że nielegalnie nabyta bądź samowolnie zajęta ziemia zostaje zarekwirowana do państwowego funduszu ziemi bez stosowania terminu przedawnienia.

Są to zaledwie poszczególne zmiany, jak wspomniałem w ustawie o reformie rolnej. Zmiany te stwarzają właścicielowi przychylniejsze warunki dysponowania własnością, ziemię przydziela się tym ludziom, którzy mają czym ją uprawiać, którzy mieszkają na wsi i mogą skutecznie ją wykorzystać. To poprawki do ustawy, jak się wydaje, umożliwią wydostanie się z tego bałaganu i chaosu, zaprogramowanego przez wcześniejsze ustawy i akty poustawodawcze.

Wiadomo, dziś już się nie da prowadzić reformy rolnej z jak najmniejszymi stratami, efektywnie, bez skłócania ludzi. Należy zgodzić się z tym, że jak na razie spontanicznie trwa i przez pewien czas trwać jeszcze będzie rujnowanie gospodarki rolnej, zaprogramowane przez stare porządki.

Sedno nowych ustaw polega na tym, że stwarzają bardziej jednolite warunki prawne dla wszystkich istniejących i przyszłych formacji gospodarczych w rolnictwie. Nie kierując się żadnym wcześniejszym założeniem ideologicznym, pierwszeństwo przysługuje efektywnie gospodarującym oraz tym, którzy mogą owocnie gospodarować. Stwarza się również większe możliwości wyboru, a mianowicie: gospodarzyć samodzielnie, pracować w spółce rolniczej, spółdzielni lub jakiejkolwiek innej formacji gospodarczej, pozwolić na dzierżawę reprywatyzowanej ziemi innym, zamiast ziemi wybrać inne formy kompensacji. Dlatego też wszelkie zarzuty pod adresem Demokratycznej Partii Pracy Litwy o to, że hamuje reformę rolną, są albo tworem chorobliwej fantazji, albo chciwością ukrytą pod wzniosłymi słowami i spekulacją polityczną.

Mykolas PRONCKUS,
przewodniczący komitetu rolnego
Sejmu Republiki Litewskiej

Różnice w ustawodawstwie o reformie rolnej

Byłe	Obecne
1. Prawo własnościowe na ziemię przywraca się tylko powracającym na gospodarkę.	Prawo własnościowe na ziemię przywraca się powracającym na gospodarkę oraz osobom, które się zgadzają odzyskaną ziemię wydzierżawić, potrafiącym ją efektywnie wykorzystać (spółkom rolniczym lub gospodarzom).
2. Ziemię gospodarstwa indywidualnego (2-3 ha) mieszkańcom przydziela się tymczasowo.	Przydzielaną mieszkańcom ziemię pod gospodarstwa indywidualne prywatyzuje się, przydzielając ją nieodpłatnie tym, którzy ją posiadali i sprzedając na warunkach ulgowych tym, którzy ją nie posiadali. Prywatyzacja ziemi gospodarstw indywidualnych ludności odbywa się w pierwszej kolejności.
3. Zapotrzebowanie na ziemię dla spółek rolniczych oblicza się z uwzględnieniem zapotrzebowania na pasze zielone. Takiego ustalenia przestrzegano prawdopodobnie sądząc, że bydło spółek rolniczych zimą śpi niczym niedźwiedzie i nie wymaga karmienia.	Zapotrzebowanie na ziemię dla spółek oblicza się uwzględniając zapotrzebowanie na pasze zielone, tj. stwarza się warunki nie tylko do wypasu bydła, ale też przygotowania mu niezbędnej ilości siana, sianokiszonki i kiszonki.
4. Nabywana na własność działka ziemi ograniczona zostaje do 80 ha.	Nabywana na własność działka ziemi ograniczana jest do 80 ha, zezwala się jednak na dzierżawę ziemi bez ograniczania jej powierzchni.
5. W przypadku przywrócenia prawa do ziemi, znajdującej się w mieście bądź osiedlu typu miejskiego, powracającym na gospodarkę przydziela się równoważną parcelę na wsi lub w mieście, gdzie mieli ziemi 0,2–0,3 ha.	W przypadku przywrócenia prawa do ziemi, znajdującej się w mieście lub osiedlu typu miejskiego, ziemia może być zwrócona w równoważnej naturze na wsi lub przydzielona parcela pod budowę — nie mniej niż 0,04 i nie więcej niż 0,3 ha w mieście, gdzie była ziemia lub tam, gdzie mieszka pretendent. Gdy przydzielana parcela jest mniejsza od posiadanej w tym mieście, za brakującą część powierzchni ziemi, o ile wcześniejsza posiadłość nie była wykorzystana do potrzeb rolnictwa lub gospodarki leśnej, zgodnie z wyborem pretendenta wypłaca się kompensację.

Konkurs „Dziewczyna „Kuriera"

Alina.

JAK ROBIĆ PIENIĄDZE?

Operacje finansowe z małym ryzykiem

Operacje finansowe z małym ryzykiem to obligacje i fundusze, których bazą są obligacje. Ryzyko rynkowe w tym przypadku istnieje w postaci wahań stopy procentowej, jednak potencjalny zarobek zwykle przekracza poziom inflacji od 2 do 4 procent.

Obligacje, albo papiery wartościowe są emitowane przez państwo lub firmy przynoszące posiadaczom stały dochód. Kupując obligacje stajemy się pożyczkodawcą, ale nie właścicielem firmy. Każdy pożyczkodawca ma prawo do stałego procentu aż do chwili spłaty pożyczki. Zaletą obligacji jest dość wysoki dochód. Emitujący obligacje płacą określony dochód dwa razy w roku. Jeśli dochód jest stały, to wartość obligacji waha się z wahaniem stopy procentowej. Jeżeli stopa procentowa spada, to rośnie wartość obligacji i odwrotnie. Wahania cen obligacji sprawiają, że inwestor może zarobić lub stracić pieniądze, jeśli sprzeda swoje obligacje przed wygaśnięciem terminu pożyczki.

W praktyce na świecie jest kilka rodzajów obligacji. Są to obligacje bezpodatkowe, pule powiernicze, kupony zerowe oraz obligacje hipoteczne.

Obligacje bezpodatkowe są inwestycjami inwestorów, którzy płacą wysokie świadczenia podatkowe. Ich zaletą jest to, że mają niepodatkowy procent. Jest w tym jednak pewne ryzyko rynkowe.

Pule powiernicze tworzą firmy inwestycyjne, które kupują stały pakiet obligacji o ograniczonym czasie trwania, a następnie sprzedają udziały indywidualnym inw[illegible] Najczęściej używa się ich [illegible]towania w obligacje bezpo[illegible] Ich zaletą jest niski wkład [illegible] oraz to, że inwestorzy do[illegible] miesięczny procent z puli [illegible]ligacje są spłacone — dost[illegible] swojego kapitału. Niestety [illegible] przypadku jest dość wysok[illegible]we, bo od 2 do 5,5 proc. w[illegible] kapitału.

Formą obligacji jest ta[illegible] zero. Nie przynosi on w[illegible] wypłacanego regularnie p[illegible] ale cena jego rośnie wraz [illegible] lat. Podstawową zaletą tego [illegible] obligacji jest wysoki stały [illegible] dokładna wiedza, ile będzie[illegible] pieniędzy w określonym [illegible] Związane jednak z nim je[illegible] rynkowe i wysokie świadc[illegible]datkowe.

Obligacje hipoteczne [illegible] udział w puli hipotek na [illegible]mościach gwarantowanych [illegible] rząd. Obligacje hipoteczne [illegible]le długoterminowe (25-30 [illegible] westorzy co miesiąc [illegible] procent i zwrot pewnej czę[illegible]tału stanowiącego część s[illegible]tału wszystkich hipotek [illegible] Zwykle dochód z obligacji [illegible]nych o 1-2 proc. przewyższ[illegible] obligacji rządowych. Istnie[illegible] też możliwość przedwczesn[illegible] obligacji hipotecznych [illegible] pożyczkobiorców, co pr[illegible] stopy procentowej powod[illegible]westujący w obligacje h[illegible] zostają zmuszeni do wtórn[illegible]westowania kapitału, a w[illegible]trzymują już mniejszy pro[illegible]

Oprac[illegible]
Julit[illegible]

Rysunki i monotypie D. Tarabildi[illegible]

W wileńskim salonie artystycznym Funduszu Kultury (ul. Jakšto 9) otwarto wystawę monotypii i rysunków Domicėlė Tarabildienė.

Domicėlė Tarabildienė — to cała epoka w sztuce litewskiej. Już trzy pokolenia dzieci wyrosły na ilustrowanych przez nią książeczkach, plastyczka stworzyła też sporo cykli graficznych, ekslibrysów, plakatów, jak też prac w zakresie malarstwa i rzeźby, zdobyła wiele wysokich nagród litewskich i międzynarodowych. Niniejsza wystawa zawiera zaledwie znikomą część spuścizny twórczej pracowitej i utalentowanej twórczyni. Mimo że już od ośmiu lat nie ma wśród nas Domicėlė Tarabildienė, nie ukazują się garniach nowe ilustrow[illegible]nią książki, organizatorzy [illegible]wy oraz pomagający im [illegible] rodziny plastyczki spra[illegible]dzającym miłe niesp[illegible] można tu ujrzeć prace nig[illegible] nie eksponowane dla [illegible]rzesz społeczności.

Wystawę monotypii [illegible] uzupełniają fotografie z [illegible]tyczki. Są to prace jej [illegible]męża — również plastyk[illegible] Tarabildy.

Wystawa w salonie [illegible]nym Funduszu Kultury [illegible]dzie do 22 sierpnia.

Sejm Wileński 1922 r.

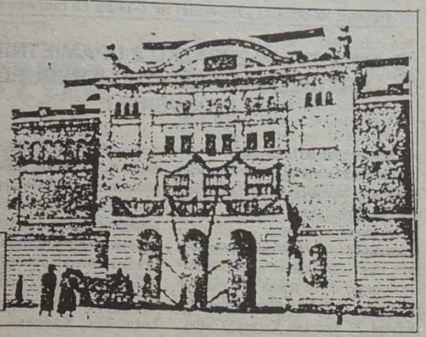

KRONIKA DOKUMENTALNA

Następne spotkanie wysłannika Naczelnika Państwa odbyło się w Wilnie 17 lutego, kiedy to zaprosił on do siebie reprezentację zwolenników idei federacyjnej. Zaproszeni zostali: W. Abramowicz, L. Chomiński, Z. Nagrodzki, Br. Krzyżanowski, Jan Piłsudski, inż. Adolph, J. Łastowski, L. Abramowicz, S. Mickiewicz, Z. Jundziłł, J. Klott, Al. Rożnowski, St. Downarowicz, T. Szopa i M. Świechowski. Zaproszonych przybyło tylko 9 osób.

Ich program opierał się na trzech podstawowych założeniach:

„1. Zabezpieczenie się jak najtrwalsze przeciwko Rosji i odsunięcie granic bezpośredniego z nią zetknięcia jak najdalej od centrum Polski.

2. Stworzenie warunków dla swobodnego i trwałego samodzielnego rozwoju narodowości polskiej na ziemiach wschodnich, tam gdzie narodowość polska w zwartych masach i na zwartych obszarach wyraźnie się skrystalizowała.

3. Utrzymanie w orbicie wpływów polskich tych wszystkich ziem, do których w ewolucji dziejowej te wpływy sięgały".

Opierając się na tych założeniach zwolennicy federacji uważali za postulat bezwzględny oderwanie od Rosji wszystkich ziem wchodzących niegdyś w skład Rzeczypospolitej i doprowadzenie do połączenia ich z Polską, ale na takich zasadach i w taki sposób, jaki będzie odpowiadał przedstawicielom wszystkich narodowości zamieszkujących to terytorium.

Zwolennicy federacji zwracali uwagę na to, że wcielenie bezpośrednie do Polski Wilna i Wileńszczyzny mimo istnienia realnych przesłanek na bezproblemowe przeprowadzenie takiej akcji, da Polsce więcej szkód niż pożytku. Takie załatwienie sprawy zrobi tylko z Litwy wrogi Polsce ośrodek, gotowy na współpracę z kimkolwiek, byle doprowadzić do zdobycia Wilna dla siebie.

Federaliści wileńscy przychylali się do koncepcji stworzenia na kresach trzech autonomicznych kantonów — był to projekt Witolda Kamienieckiego i Tadeusza Hołówki — na które miano podzielić ten obszar. Wilno miało być centrum tego układu, a jednocześnie stolicą kantonu polskiego, znajdującego się pomiędzy kantonem litewskim ze stolicą w Kownie i białoruskim, ze stolicą w Mińsku.

Co do momentu przeprowadzenia wyborów zebrani uważali, że w najbliższym czasie (rozmowa odbyła się 17.II.1920 r.) jest nie wskazane z trzech zasadniczych powodów. Po pierwsze wojska polskie nie opanowały jeszcze całego obszaru dawnych kresów, co powodowało pozostawienie znacznych części Białorusi w rękach rosyjskich, a to rozczłonkowanie mogło spowodować w przyszłości stworzenie na tamtym terenie irredenty białoruskiej skierowanej przeciwko Polsce. Dalej ludność miejscowa była pod wrażeniem oczekiwanej ofensywy bolszewickiej, co powodowało dużo zamieszania na tym terenie. Ostatnim przeciwwskazaniem był przednówek i ciężka sytuacja ekonomiczna ludności. Proponowano więc czekać do jesieni, gdy będzie już po zbiorach i gdy Polska będzie panowała nad całym terytorium dawnych kresów. Wszyscy zebrani oprócz St. Downarowicza opowiedzieli się za wyborami proporcjonalnymi.

Po spotkaniu z federalistami Glogier zaaranżował następnego dnia, tj. 18.II.1920 r., konferencję z wileńskimi konserwatystami. Na zaproszenie Glogiera przybyli: hr. M. Plater, hr. Łubieński, St. Kognowicki, Hipolit Giecewicz, St. Wańkowich, dr Dębowski, adwokat Strumiłło, Stanisław Łunicki. Konserwatyści określili się jako zwolennicy federacji, jednak przesłanki wyboru takiej opcji były inne niż w wypadku demokratów federalistów. Konserwatyści uważali, że takie rozwiązanie problemu da Polakom możliwość kolonizacji tych terenów. Jeżeli chodzi o wybory, uważali oni taki sposób przeprowadzenia federacji za nieskuteczny, a więc i nie pożądany. Ich zdaniem tylko w Wilnie i najbliższych okolicach można było liczyć na wolę połączenia się z Polską. Na pozostałym terytorium było to niemożliwe ze względu na postawę ludności białoruskiej, która traktowała Polaków i wojsko polskie jako „panów" i pańskie wojsko. Przy silnych antagonizmach społecznych dyskredytowało to Polaków w oczach Białorusinów.Programu jak w takim razie doprowadzić do federacji konserwatyści Glogierowi nie przedstawili.

Ostatnie spotkanie Glogiera w Wilnie to konferencja z przedstawicielami „Straży Kresowej" (Szopa, Wilczyński, Wańkowicz). Działacze „Straży Kresowej" deklarowali się jako zwolennicy federacji, jednak swoją działalnością prowadzoną poprzez Rady Ludowe starali się dokonywać na tym terenie fakty dokonane. Przez co już w danym momencie rozszerzali polski stan posiadania. Na jednym ze spotkań Rad Ludowych, w którym uczestniczył Glogier, mimo wcześniejszych prelekcji o idei federacyjnej przeprowadzonej przez Mariana Świechowskiego, zebrani członkowie RL wypowiedzieli się kategorycznie za wcieleniem kresów do Polski, „bo musi być jeden rząd, jedna władza — inaczej żadnego porządku nie będzie".

Po rekonesansie na terenie Wileńszczyzny Maciej Glogier wyrusza na tereny czysto białoruskie, na Mińszczyznę. Tam w Mińsku odbył najpierw spotkanie z przedstawicielami białoruskiego ruchu narodowego (Tereszczenko, Rak Michajłowski, Losik, Iwanowski). Ich zdaniem rządy polskie na tym terenie to rządy okupacyjne. Celem Białorusinów jest „odruszczenie" ich kraju, jednak w tych pracach wcale nie napotykają na pomoc ze strony Polaków. Władze polskie „drażnią ludność" białoruską popierając np. szkoły rosyjskie a nie białoruskie, gdyż w tych pierwszych uzyskali zapewnienie wprowadzenia nauki języka polskiego. Działalność „Straży Kresowej" na Mińszczyźnie oceniana była jako bardzo negatywna, zaszczepiająca „szowinistyczne polskie idee i poglądy". Białorusini deklarowali, że będą dążyć do „niepodzielności i niepodległości politycznej, prawdopodobnie w federacji z Polską a nie z Rosją. Jednak rząd polski robi wiele błędów politycznych, jak choćby prześladowanie wszystkiego co białoruskie na terenach pow. białostockiego i bielskiego, wcielonych już do Polski.

Co do przyszłych wyborów przewidywano negatywny ich skutek dla Polaków. „Gdyby Białorusinom postawiono pytanie, czy pragną samodzielnej Białorusi, to co innego, ale na pytanie, czy chcą należeć do Polski, odpowiedź może być tylko negatywna, a nawet możliwe wypowiedzenie się za Rosją. Cała przyszłość Białorusi i interes Polski leży w pogłębieniu odrębności narodowościowej białoruskiej, a gdy Białoruś będzie niepodzielna i niepodległa, gdy będzie wiedziała, że rząd polski pozwala jej swobodnie się rozwijać, wtedy wypowie się za federacją z Polską".

Z kolejnej rozmowy, z przedstawicielem „Straży Kresowej" Świętożeckim, wynikało, że przedstawiciele białoruskiego ruchu narodowego to tylko garstka osób skupionych wokół pisma „Białoruś" o wybitnie antypolskim profilu, że osoby te nie mają szerokiego poparcia wśród ludności i że jedność narodowościowa Białorusinów to fikcja.

(Cdn.)

Aleksander SREBRAKOWSKI

Sprzeczne opinie o nowych przepisach celnych

„Jest to niewyczerpany Klondike dla urzędników. Zwłaszcza dla celników" — mówi **Romualdas Murėnas**, dyrektor firmy „Fidus", członek Klubu Kapitalistów o nowych przepisach celnych, które weszły w życie 15 lipca 1993 r. oraz o ustawie o cłach i taryfach. Stwierdzenie R. Murėnasa, iż nie da się wymyślić czegoś bardziej szkodliwego dla Litwy niż cło, poparło wielu członków kolegium Litewskiego aliansu kapitału prywatnego.

Korespondentowi ELTA Aldonie Armalytė Romualdas Murėnas powiedział, że co „najmniej 5 lat, zanim jesteśmy żebrakami, na Litwie nie powinno być żadnych opłat celnych za wwożone i wywożone towary". Jego zdaniem, przedsiębiorcy planują dochód około 10 proc. i po oddaniu go w charakterze opłaty celnej muszą pracować darmo bądź podnosić ceny towarów. Na rynku zagranicznym są dziesiątki tysięcy wyrobów, ale są one nieosiągalne dla naszych ludzi — mówi R. Murėnas. Niektóre przedsiębiorstwa litewskie żądają ograniczenia wwozu towarów, konkurujących w dostarczaną przez nie produkcję. Zdaniem R. Murėnasa warunki cieplarniane hamują reorganizację. Powiada on, że na rynek powinniśmy podążać społem i znieść te same niewygody.

Wyraźnym protekcjonizmem ograniczenie wwozu towarów nazywa prezydent „Naujoji Hanza" **Stasys Lapeika**. A w przekonaniu prezydenta Funduszu Liberalnego Społeczeństwa Ginutisa Venciusa im bardziej ograniczony zostanie import towarów, tym bardziej ucierpi konsument.

Prezydent Kongresu Ochrony Własności **Gennadij Konoplow** powiada, że ustawa o taryfach celnych i uchwała „O trybie regulowania eksportu i importu towarów w Republice Litewskiej" oznacza kolejne miotanie się nie wiedząc, do czego się dąży. Mówi on, że zbieranie pieniędzy do budżetu państwowego nie powinno stanowić celu opłat celnych. Celem jest rozwój produkcji.

Ekspert handlu zagranicznego **Alfredas Šlėkys** powiada, że przepisy celne jako wskaźnik powstającej stabilności opłat są zjawiskiem pozytywnym. Uważa jednak, że uchwała ma niedociągnięcia. Nie ustalono, czym jest reeksport. Wymagania, stawiane wobec importu wyrobów tytoniowych i napojów alkoholowych do tak małego państwa, jak Litwa, są nielogiczne. Wątpi on w celowość ograniczania eksportu surowca skór, zanim Litwa nie ma możliwości jego odpowiedniej obróbki. Przecież wszyscy szukamy wygodnych butów z miękkiej skóry. A. Šlėkys mówi, że korzystniej by było litewskie skóry wyrabiać za granicą i po przywiezieniu produkować z nich towary lepszej jakości.

Dyrektor Departamentu Regulacji Makroekonomicznej i Bilansu Ministerstwa Gospodarki, jeden z autorów uchwały rządowej **Gediminas Miškinis** mówi, że opłat celnych nie można oceniać eliminując je z całego systemu podatkowego. „Nowa uchwała o taryfach celnych — to dopiero początek wielkiej pracy nad systemem regulowania importu i eksportu. A problemy łapownictwa i korupcji należy rozstrzygać środkami prawnymi".

G. Miškinis powiada, że z dniem 15 lipca br. zniesiony zostaje ogólny i indywidualny podatek akcyzy na towary eksportowane oraz 10-procentowa ulgowa akcyza ogólna, stosowana wobec towarów importowanych za walutę wymienialną. Znosi się również statystyczną opłatę celną i przechodzi do uproszczonego systemu, czyli import i eksport reguluje się taryfami celnymi.

Zdaniem G. Miškinisa **opłatą eksportową obejmuje się bardzo mało towarów — tylko podstawowe surowce naszego przemysłu: nie poddane obróbce drewno (dąb, olcha) — cło 50 proc., drzew iglastych — 20 proc., liściastych — 10 proc., surowe skóry (50 proc.), futra, melasa, żywiec, buraki cukrowe. Metale opodatkowuje się minimalną 5-procentową taryfą celną, a złom metalowy i odpady — 15-procentową**. G. Miškinis powiada, że przygotowuje się dokumenty, aby eksport na Litwie, zarówno jak i w wielu państwach europejskich, nie był ograniczany.

Zdaniem G. Miškinisa, import i obecnie jest bardzo liberalny. Całkowicie zwolniono od opłaty celnej surowce, materiały, półfabrykaty, stosowane w przedsiębiorstwie naszego przemysłu. Wobec innych towarów stosuje się opłatę celną od 5 do 50 proc. Maksymalną taryfę stosuje się wobec napojów alkoholowych, wyrobów tytoniowych i jubilerskich.

Jak twierdzi G. Miškinis, Bank Światowy proponował na liczne towary tak zwane cło wyrównawcze w wysokości 5-10 proc. Międzynarodowy Fundusz Walutowy — 10-15 proc. O wyborze rządu Litwy zadecydowało to, iż znaczną część dochodów budżetu stanowiły podatki akcyzy, po zniesieniu których, według danych Ministerstwa Finansów, traci się około 10 mld talonów. Swoją drogą, powiada G. Miškinis, nikt nie zaprzeczy, że po zmniejszeniu ograniczeń eksportu i importu, wzrósłby zbyt towarów, rozwinęłaby się produkcja i pieniądze do budżetu wpłynęły z podatku od zysku osób prawnych.

Dyrektor Departamentu przyznaje, iż opinie producentów i konsumentów co do taryf celnych często są sprzeczne. Taryfy celne na cukier i warzywa sezonowe, materiały budowlane, w jego przekonaniu, są warte dyskusji. Ministerstwo Gospodarki, utrzymuje G. Miškinis, stale analizować będzie sytuację i przedstawi rządowi wnioski, aby producenci mogli uczciwie konkurować.

Z KRONIKI KRYMINALNEJ

Pojechali cudzym samochodem

Kradzież samochodów przybiera na sile latem. Coraz bardziej wymyślna sygnalizacja nie zawsze stanowi ochronę. Złodzieje wybierają nie byle jakie wozy. „Chłam, złom metalowy" — mówią na nieco zużyte moskwicze czy żiguli. Mają teraz wybór zaiste niebywały. Bardzo dużo wozów marek zachodnich sprowadza się obecnie na Litwę. Niestety, nie wszystkie trafiły do nas uczciwą drogą. W trakcie przeprowadzonej w lipcu wspólnie z policją drogową akcji pod kryptonimem „Importowany samochód" wykryto na terenie republiki już ponad 70 aut zagranicznych, poszukiwanych przez policje Niemiec, Polski, Belgii i innych państw. Złodzieje nie rezygnują też z nowych WAZów. Na przykład, w ciągu minionego tygodnia w Możejkach uprowadzono trzy nowe lśniące dziewiątki. Skoro jesteśmy przy temacie samochodów, to warto ostrzec, że nie każdym przygodnym wozem można jechać. W Łoździejach przy ul. Turistų A. Mikelionienė nocną porą, około godz. 1.30 zatrzymała przejeżdżający samochód i poprosiła „podrzucić" ją do domu. Kierowca, jak prawdziwy gentleman wysiadł z samochodu i załadował na tylne siedzenie należące do kobiety rzeczy: trzy duże kartony zagranicznych papierosów, trzy węzły, w których były powiązane firany, pościel, swetry.

Następnie wsiadł do samochodu i... odjechał, zostawiając właścicielkę tych rzeczy na bruku.

Ach te samochody! Uważamy je nadal za swój drugi dom. Obywatel niemiecki W. Z., odpoczywający w Birsztonach trzymał w swoim volkswagenie pieniądze oraz inne wartościowe przedmioty. Nocą wybito szybę i wykradziono stamtąd rzeczy wartości 3,766 marek. A jego ziomkowi w Wilnie wykradziono tym samym sposobem z samochodu 120 marek. Od dawna wiadomo, że noc jest matką złodziei i rozbójników. Lepiej siedzieć w domu. Niestety, interesy nieraz zmuszają do wyjścia nocą. Wracał do domu o 2 w nocy N. Vosylius, jeden z kierowników spółki akcyjnej „Jums" w miasteczku Garliava, co w pobliżu Kowna. W bloku, gdzie mieszka, na schodach spotkali go trzej. Pobili, grozili pistoletem i zabrali mu 1.300 USD, 500 koron estońskich, 100 Lt, zdjęli dres sportowy, złoty łańcuszek. Do tego zabrali teczkę, w której było 250 tys. USD, należących do spółki.

Tym razem o zabójstwach miałam nie wspominać. Ale... Żyli sobie w pobliżu Szawel we wsi Kurszany dziadek i babcia Gideikasowie. W sędziwym wieku, on miał 83 lata, ona 78. 20 lipca w dzień wynikła między nimi kłótnia. Doszło do bójki. Rozsierdzonej żonie trafiły pod rękę obcęgi i młotek. Zaczęła nimi uderzać biednego staruszka po głowie i gdzie popadło. Zadała 10 ciosów, w wyniku czego nastąpiła natychmiastowa śmierć. Staruszkę wzięto do aresztu. Chce się tylko powiedzieć — bójcie się, ludzie, Boga, co czynicie...

Przygotowała
J. PODMOSTKO

Ustawa Republiki Litewskiej nr 1-202 z 7 lipca 1993 r.

O WALUCIE OBCEJ W REPUBLICE LITEWSKIEJ

Artykuł 1. Pojęcie waluty obcej

Waluta obca — to waluta dowolnego państwa obcego bądź wspólnie używana przez państwa obce.

Artykuł 2. Przechowywanie waluty obcej

Osoby prawne i fizyczne Republiki Litewskiej mają prawo otwierania konta waluty obcej w bankach Republiki Litewskiej i zagranicznych.

Osoby prawne i podmioty gospodarcze Republiki Litewskiej nie posiadające uprawnień osoby prawnej, mogą otworzyć konta w bankach państw obcych po otrzymaniu zezwolenia Banku Litewskiego.

Osoby prawne i fizyczne państw obcych mają prawo przechowywać walutę obcą w bankach Republiki Litewskiej.

Artykuł 3. Wykorzystanie waluty obcej

Waluta obca może być wykorzystana jedynie do opłat i rozliczeń z osobami prawnymi i fizycznymi państw obcych, znajdującymi się poza Republiką Litewską.

Osoby prawne i fizyczne Republiki Litewskiej i państw obcych środki ze swych kont walutowych oraz wkładów bankowych, jak również odsetki za nie mogą odebrać w walucie obcej lub litach według kursu ustalonego na ten dzień przez bank. Operacje w walucie obcej (kupno, sprzedaż, wymiana, udzialanie pożyczek i in.) prowadzą tylko te banki, które posiadają zezwolenie Banku Litewskiego.

Tryb przeprowadzania operacji w walucie obcej ustala Bank Litewski.

Artykuł 4. Pożyczki zagraniczne

Umowy międzypaństwowe i międzybankowe jak też umowy z międzynarodowymi instytucjami i organizacjami kredytowymi w sprawie otrzymania pożyczek zagranicznych bądź udzielenia pożyczek dla zagranicy mają być zarejestrowane w Ministerstwie Finansów Republiki Litewskiej.

Podobny tryb dotyczy umów o pożyczkach waluty obcej, których zwrot zapewnia rząd Republiki Litewskiej lub Bank Litewski.

Tryb rejestracji umów o pożyczkach zagranicznych przydziału i zwrotu pożyczek ustala rząd Republiki Litewskiej i Bank Litewski.

Artykuł 5. Wwóz i wywóz kapitału

Wwóz kapitału zagranicznego, inwestowanego w Republice Litewskiej, a także wywóz tego kapitału, otrzymanego zysku i dywidend określa ustawa o inwestycjach zagranicznych w Republice Litewskiej.

Artykuł 6. Kurs lita w rachunkowości

Wszystkie przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje i banki zobowiązane prowadzić rachunkowość według ogłaszanego przez Bank Litewski oficjalnego kursu lita w stosunku do waluty obcej.

Artykuł 7. Odpowiedzialność za naruszenie ustawy

Za naruszenie trybu użytkowania waluty obcej, operacji, wwozu i wywozu przewidziana jest odpowiedzialność zgodnie z prawem Republiki Litewskiej.

Artykuł 8. Ustalenia końcowe

Przedsiębiorstwa, instytucje, organizacje, banki, zakłady ubezpieczeniowe wszystkich form własności przepisują na lity część kapitału zakładowego, posiadaną w walucie obcej, jak również akcje, dywidendy, tantiemy, odszkodowania ubezpieczeniowe, sumy ubezpieczeniowe oraz inne wypłaty według danych na 1 sierpnia 1993 r. zgodnie z oficjalnym kursem ustalonym przez Bank Litewski bądź w innym trybie, ustalonym przez Rząd Republiki Litewskiej.

Zobowiązania pieniężne w walucie obcej, które mają być wykonane na Litwie i których termin kończy się po 1 sierpnia 1993 r., z wyjątkiem zobowiązań bankowych wypłaty wkładów z kont walutowych, jak również ich odsetek i zobowiązania wobec banków co do zwrotu pożyczek udzielonych w walucie obcej przeprowadzane są w litach zgodnie z oficjalnym kursem ustalonym przez Bank Litewski.

Artykuł 9. Uprawomocnienie ustawy

Ustawa nabiera mocy z dniem 1 sierpnia 1993 r.

Ogłaszam przyjęcie niniejszej ustawy Sejmu Republiki Litewskiej.

Prezydent Republiki
Algirdas BRAZAUSKAS

Ustawa Rapubliki Litewskiej nr 1-212 z 13 lipca 1993 r.

O UZUPEŁNIENIU I ZMIANIE USTAWY REPUBLIKI LITEWSKIEJ O PODATKU OD ZYSKU OSÓB PRAWNYCH

Zmienić i uzupełnić ustawę Republiki Litewskiej o podatku od zysków osób prawnych (Dziennik Ustaw, 1990, nr 24-601, nr 30-715; 1991, nr 16-426, nr 20-520; 1992, nr 6-110; 1993, nr 16-404):

1. w części czwartej artykułu 3 dopisać następujący punkt 5:

„5) sumy otrzymane na dobroczynność i pomoc regulowaną przez ustawę Republiki Litewskiej o dobroczynności i pomocy".

2. W artykule 5:

1) w punkcie 6 po słowie „zasobów" dopisać słowo „licencji"

2) punkt 8 unieważnić.

3) artykuł 6 dać w następującym brzmieniu:

„Artykuł 6. Ustalając podlegający opodatkowaniu zysk, od zysku obliczonego w trybie ustalonym w artykule 4 odejmuje się wszystkie wydatki przeznaczone na cele dobroczynności i pomocy dokonane faktycznie przez przewidziane w ustawie Republiki Litewskiej o dobroczynności i pomocy organizacje i fundacje charytatywne, stowarzyszenia i związki inwalidów oraz ich przedsiębiorstwa i potwierdzone mającymi moc prawną dokumentami.

Ustalając podlegający opodatkowaniu zysk dla przewidzianych w ustawie Republiki Litewskiej o dobroczynności i pomocy dobroczyńców i sponsorów nie wyszczególnionych w części pierwszej niniejszego artykułu, od zysku obliczonego w trybie ustalonym w artykule 4 dwukrotnie odejmuje się faktycznie dokonane i potwierdzone dokumentami mającymi moc prawną wydatki, przeznaczone na dobroczynność i pomoc, ale nie więcej niż 40 proc. obciążanego podatkiem zysku. Środki, przeznaczone na dobroczynność i pomoc, przekraczające 40 proc. podlegającego opodatkowaniu zysku, obciążane są podatkiem w trybie ogólnym.

Tryb ustalony w niniejszym artykule nie jest stosowany wobec dobroczynności i pomocy, udzielanej osobom prawnym państw obcych, z wyjątkiem przypadków, gdy taka dobroczynność lub pomoc świadczone są przez międzynarodowe organizacje charytatywne lub wspólnoty litewskie znajdujące się za granicą.

4. Po wejściu w życie niniejszej ustawy traci moc uchwała Rady Najwyższej Republiki Litewskiej „O ustaleniu podlegającego opodatkowaniu zysku osób prawnych" (Dziennik Ustaw, 1990. nr 32-770).

Ogłaszam tę ustawę przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej.

Prezydent Republiki
Algirdas BRAZAUSKAS

Ustawa Republiki Litewskiej nr 1-182 z 15 czerwca 1993 r.

O AMNESTII W ZWIĄZKU Z UPAMIĘTNIENIEM PRZYJĘCIA KONSTYTUCJI REPUBLIKI LITEWSKIEJ

Sejm Republiki Litewskiej,

dla uczczenia przyjęcia Konstytucji Republiki Litewskiej i kierując się zasadami humanitaryzmu,

przyjmuje tę ustawę.

Artykuł 1. Zwolnić z części nie odbytej kary osoby skazane na pozbawienie wolności do lat trzech albo roboty poprawcze bez pozbawienia wolności (artykuł 29 Kodeksu Karnego), albo skazane warunkowo (artykuł 46 Kodeksu Karnego) albo, którym odroczono wykonanie wyroku (artykuł 47 Kodeksu Karnego):

1) kobiety:

2) nieletnich:

3) inwalidów I i II grupy:

4) mężczyzn po ukończeniu 60 lat.

W myśl tej ustawy za nieletnich uważane są osoby urodzone po 10 maraca 1975 roku.

Artykuł 2. Zmniejszyć o połowę część nie odbytej kary:

osobom, skazanym warunkowo na pozbawienie wolności, z obowiązkowym włączeniem ich do pracy (artykuł 25^1 Kodeksu Karnego);

osobom, zwolnionym warunkowo z miejsca pozbawienia wolności (artykuł 54^2 Kodeksu Karnego);

osobom skazanym na karę pozbawienia wolności do lat pięciu za przestępstwa, popełnione przez nieostrożność. Jeżeli część kary, jakiej nie odbyły te osoby, wynosi rok lub mniej; to są one zwalniane.

mężczyznom, skazanym na roboty poprawcze bez pozbawienia wolności (artykuł 29 Kodeksu Karnego).

Artykuł 3. Zmniejszyć część nie odbytej kary o 1/3, ale nie więcej niż o 2 lata osobom, skazanym na pozbawienie wolności do lat siedmiu i nie więcej niż 1/5 roku osobom, skazanym na pozbawienie wolności od lat 7 do 15.

Artykuł 4. Osobom, odbywającym karę pozbawienia wolności

1) za zagarnięcie majątku państwowego lub społecznego sposobem otwartej kradzieży w okolicznościach obciążających (części 2, 3 i 4 artykułu 91 Kodeksu Karnego); rabunek, mający na celu zagarnięcie majątku państwowego lub społecznego (artykuł 92 Kodeksu Karnego); zagarnięcie przemocą majątku państwowego lub społecznego w okolicznościach obciążających (artykuł 96 Kodeksu Karnego); zabójstwo z premedytacją (artykuł 104 Kodeksu Karnego); zabójstwo swego noworodka dokonane przez matkę z premedytacją (artykuł 106 Kodeksu Karnego); zabójstwo przez nieostrożność (artykuł 109 Kodeksu Karnego); umyślne obrażenie cielesne (artykuł 111 Kodeksu Karnego); zgwałcenie (części 1 i 2 artykułu 118 Kodeksu Karnego); wzięcie zakładników (artykuł 131^1 Kodeksu Karnego); otwarta kradzież w okolicznościach obciążających (części 2 i 3 artykułu 147 Kodeksu Karnego); rozbój (artykuł 148 Kodeksu Karnego); zniewolenie w okolicznościach obciążających (część 3 artykułu 150 Kodeksu Karnego); przekroczenie pełnomocnictw służbowych w okolicznościach obciążających (część 2 artykułu 178 Kodeksu Karnego): zmuszenie do złożenia zeznań w okolicznościach obciążających (część 2 artykułu 187 Kodeksu Karnego); zamach na życie policjanta lub pomocnika policji (artykuł 203^1 Kodeksu Karnego): złośliwe lub szczególnie złośliwe chuligaństwo (części 2 i 3 artykułu 225 Kodeksu Karnego); terroryzowanie osoby (artykuł 227^2 Kodeksu Karnego); sprzedaż lub zagarnięcie środków narkotycznych, mające na celu sprzedaż, nielegalną ich produkcję, nabywanie, przechowanie, przewożenie lub wysyłanie (części 3 i 4 artykułu 232^1 oraz artykułu 232^2 Kodeksu Karnego); zagarnięcie środków narkotycznych w okolicznościach obciążających (części 2 i 3 artykułu 232^2 Kodeksu Karnego); nielegalne noszenie, przechowanie, nabywanie, produkcję, sprzedaż i przekazywanie broni palnej, amunicji i materiałów wybuchowych w okolicznościach obciążających (część 2 artykułu 234 Kodeksu Karnego); zagarnięcie broni palnej, amunicji lub materiałów wybuchowych (artykuł 234^1 Kodeksu Karnego); uzbrajanie grup przestępczych (artykuł 234^4 Kodeksu Karnego); zagarnięcie materiałów radioaktywnych (artykuł 234^2 Kodeksu Karnego); naruszenie przepisów bezpieczeństwa ruchu przez osobę prowadzącą środek transportowy (części 4,5 i 6 artykułu 246 Kodeksu Karnego);

2) osobom naruszającym reżim odbywania kary.

Wobec osób wyszczególnionych w punktach 1 i 2 niniejszego artykułu stosuje się przewidziane w artykule 3 niniejszej ustawy zmniejszenie kary, jeżeli tak zadecyduje komisja amnestyjna.

Artykuł 5. Komisja amnestyjna, w której skład powinni wchodzić naczelnik zakładu robót poprawczych lub specjalnej komendantury, jego zastępcy do pracy wychowawczej (st. instruktor) i reżimu, urzędnik prokuratury terytorialnej oraz przedstawiciel Towarzystwa Opieki nad Więźniami, powoływana jest w każdym zakładzie robót poprawczych lub specjalnej komendanturze. Pracę komisji organizują naczelnicy zakładów. Posiedzenia komisji są prawomocne, jeżeli uczestniczą w nich co najmniej 4 członkowie. Przewodniczącym komisji jest naczelnik zakładu. Komisja, uwzględniając zachowanie się skazanego w czasie odbywania kary, stosunek do pracy i reakcję na środki wychowawcze, podejmuje decyzję w sprawie zastosowania amnestii przez otwarte głosowanie większością głosów. Gdy głosy są równe, decyduje głos przewodniczącego komisji. Przed podjęciem decyzji komisja wysłuchuje samego skazanego.

Umotywowaną decyzję o niestosowaniu amnestii skazany może w terminie pięciu dni od podjęcia decyzji zaskarżyć w sądzie w miejscu odbywania kary.

Sąd rozpatruje takie skargi w trybie ustalonym przez kodeks wykroczeń administracyjnych Republiki Litewskiej.

Artykuł 6. Amnestii nie stosuje się:

1) za przestępstwa, popełnione w miejscu pozbawienia wolności:

2) za zdradę państwa (artykuł 62 Kodeksu Karnego); szpiegostwo (artykuł 63 Kodeksu Karnego); dywersję (artykuł 66 Kodeksu Karnego); szkodnictwo (artykuł 67 Kodeksu Karnego); bandytyzm (artykuł 75 Kodeksu Karnego); zabójstwo z premedytacją w okolicznościach obciążających (artykuł 105 Kodeksu Karnego); zgwałcenie w okolicznościach obciążających (części 3 i 4 artykułu 118 Kodeksu Karnego); organizowanie przestępczego stowarzyszenia (szajki), kierowanie lub uczestniczenie w nim (niej) artykuł 227^1 Kodeksu Karnego;

3) wobec osób, którym karę śmierci zastąpiono pozbawieniem wolności lub dożywotnim więzieniem oraz osób, które popełniły kilka przestępstw, jeżeli chociażby dla jednego z tych przestępstw ustawa nie przewiduje amnestii, osób, wobec których już wcześniej zastosowano amnestię lub udzielino prawa łaski.

Artykuł 7. Zaprzestać spraw karnych, co do których prowadzi się dochodzenie wstępne i które nie były rozpatrywane w sądach wobec osób, które po raz pierwszy pociągane są do

USTAWODAWSTW

odpowiedzialności karnej, a ustawa popełnione przez nie przestępstwa przewiduje karę pozbawienia wolności do lat trzech lub inne łagodniejsze kary. Przepisy tego artykułu stosowane również wobec osób, których wcześniejsza karalność jest przedawniona lub anulowana.

Artykuł 8. Zaprzestać spraw karnych, co do których prowadzi się dochodzenie wstępne i inne nie zostały rozpatrzone w sądzie, wobec nieletnich, wobec których zastosowano środki prewencyjny — zatrzymanie, jeżeli są nieletni do dnia 11 marca 1993 r. spędzili w areszcie śledczym co najmniej 6 miesięcy. Przepisu tego artykułu nie stosuje się, jeżeli wobec nieletniego wysunięto oskarżenie o przestępstwo, przewidziane w części drugiej artykułu 11 Kodeksu Karnego Republiki Litewskiej.

Artykuł 9. W przypadkach przewidzianych w artykułach 7 i 8 niniejszej ustawy amnestię stosuje się tylko po rozstrzygnięciu powództwa cywilnego.

Artykuł 10. Wobec osób, które w miejscach pozbawienia wolności leczone są z chorób wenerycznych, alkoholizmu, narkomanii amnestię stosuje się dopiero wtedy, gdy ukończą one leczenia.

Artykuł 11. Zastosowanie amnestii nie anuluje karalności.

Artykuł 12. Ustawa ta jest stosowana na wobec osób, odbywających karę w Republice Litewskiej i skazanych za przestępstwa popełnione włącznie do 11 marca 1993 r., jak też wobec osób, których skazały sądy Republiki Litewskiej za przestępstwa popełnione do 11 marca 1993 r. włącznie. Wobec osób, które dopuściły się przestępstw długotrwałych lub trwających, amnestię stosuje się tylko wtedy, gdy te przestępstwa zakończyły się przed 11 marca 1993 r. włącznie.

Artykuł 13. Ustawę tę stosują i realizują:

1) sąd —

wobec osób, których sprawy karne materiały są w sądach, jednak do wejścia w życie tej ustawy nie zostały rozpatrzone lub były rozpatrzone, jednakże wyroki jeszcze nie uprawomocniły się lub były zaskarżone w trybie kasacyjnym lub oprotestowane;

wobec osób, które zostały skazane warunkowo albo wobec których odroczono wykonanie wyroku;

2) organy dochodzeniowe i śledcze, wobec osób, których sprawy karne materiały one badają;

3) kierownicy rejonowego (miejskiego) komisariatu policji —

wobec osób, skazanych na roboty poprawcze bez pozbawienia wolności albo zwolnione warunkowo z miejsca pozbawienia wolności, jak też skazanych warunkowo z obowiązkowym zatrudnieniem, a które nie zostały zlokalizowane do miejsca pracy;

4) komisje amnestyjne —

w przypadkach przewidzianych w artykule 4 niniejszej ustawy.

Artukuł 14. Uchwały organów spraw wewnętrznych, dochodzeniowych i śledztwa wstępnego w sprawie stosowania amnestii powinny być potwierdzone przez prokuratora terytorialnego.

Artykuł 15. Amnestia powinna być spełniona (z wyjątkiem tych przypadków, gdy ją stosują i realizują) w ciągu trzech miesięcy od uprawomocnienia niniejszej ustawy.

Spory w sprawie stosowania amnestii, zaistniałe po wykonaniu niniejszej ustawy, rozstrzygają sądy Republiki Litewskiej w trybie ustanowionym w artykule 414 Kodeksu Postępowania Karnego.

Ogłaszam tę przyjętą przez Sejm Republiki Litewskiej ustawę.

Prezydent Republiki
Algirdas BRAZAUSKAS

Refleksje porocznicowe

W promieniu krzyża w Skojdziszkach

Mamy poza sobą obchody 49 rocznicy wileńskiej operacji AK „Ostra Brama". Ich przebieg nie może nie budzić refleksji. Koleśniki — Jasna Górka w rejonie solecznickim, Kolonia Wileńska, Puszcza Rudnicka, Cmentarz Wojskowy na Rossie, Skojdziszki, Krawczuny w rejonie wileńskim, Kaiwaria Wileńska, Pióromont... Tu właśnie odbywały się uroczystości. Są to miejsca, których się nie da nigdy i nikomu wykreślić z historii, z naszej pamięci. Wielu naszych Czytelników, Rodaków przyczyniło się do ich zachowania, wniosło swoje skromne cegiełki podczas przygotowań do uroczystości. Np. przed poświęceniem kwatery akowskiej na Rossie cmentarz porządkowali żołnierze Września, członkowie Społecznego Komitetu Opieki nad Starą Rossą. W ustalaniu danych o pochowanych żołnierzach AK dużo dopomogli byli wilnianie, obecnie mieszkający w Polsce: Zbigniew Milewski z Kozienic, Irena Podsiadło Ź Ustki, Wanda Kiałka z Wrocławia, Antoni Drozdowski z Olsztyna; wilnianka — Janina Aniśkiewicz i wielu innych.

Weźmy podwileńską wieś Skojdziszki. Od lipca 1944 r. do dnia dzisiejszego jej mieszkańcy pamiętają, że po operacji „Ostra Brama" tutaj w polu znaleziono zabitego w walce z hitlerowcami akowca. Przy nim była tylko fotografia z napisem: „Na pamięć Władku". W miejscu, gdzie padł, został pochowany jako nieznany żołnierz Armii Krajowej. Przed kilku laty ludzie postawili tutaj kamień nagrobkowy. Natomiast 11 lipca br. w tym miejscu stanął 7-metrowy Krzyż Nieznanemu Żołnierzowi AK. W obecności zgromadzonych poświęcił go oraz Mszę św. w intencji nieznanego akowca odprawił ks. Czesław Wierzbicki „Kula", były żołnierz 4 Brygady Wileńskiej AK „Narocz".

Na całym świecie groby Nieznanych Żołnierzy są otaczane szczególną czcią i opieką. To na nich płoną wieczne ognie, to one stoją na straży grobów poległych. Prawem tym tu, w Skojdziszkach, jest przednia straż spoczywających w kwaterze akowskiej na Cmentarzu Wojskowym na Rossie w Wilnie oraz w innych miejscach. Gdy wracamy myślą do uroczystości poświęcenia tej kwatery, powstaje pytanie: dlaczego zabrakło na nich kompanii honorowej Wojska Polskiego, tak jak to się czyni przy podobnych okazjach w cywilizowanych krajach, oraz przedstawicieli władz republiki, miasta?

Jak twierdzą niektórzy ze strony litewskiej, na Starej Rossie nie ma cmentarza wojskowego, poza tym oddanie państwowych i wojskowych honorów mogłoby spowodować protesty społeczeństwa Litwy i, być może, inne niepożądane następstwa. To dopiero tłumaczenie! Okazuje się, że z czyjejś woli całe nasze społeczeństwo tak jak za dawnych czasów powinno mieć nie tylko jednakową zniekształconą wiedzę o Rossie (cmentarz wojskowy powstał przy ogrodzeniu jej starej części, gdy zostali pochowani tutaj polscy żołnierze polegli w latach 1919—1920), ale też powątpiewać czy coś tam czasem w trawie nie piszczy. Czyżby cień carskiej „ochranki" jeszcze na Rossie straszy, a może NKWD czy też KGB głowę podnosi?

To tu, na Rossie, w czasach carskich przy mogile „lirnika wioskowego" Władysława Syrokomli (Ludwika Kondratowicza) zbierało się dużo ludzi, odbywały się manifestacje patriotyczne, śpiewano, modlono się. „Ochranka" czuwała i działała.

12 maja 1945 r. w 10 rocznicę zgonu Józefa Piłsudskiego płyta na Cmentarzu Wojskowym na Rossie, gdzie spoczywa Jego Serce, udekorowana została wiązankami kwiatów w barwach narodowych. Licznie zebrani wilnianie, zwłaszcza młodzież, złożyli hołd pamięci Marszałka, modlili się i prosili Boga o opiekę nad umęczoną Ojczyzną.

„1 i 2 listopada 1946 r. aktywnie uczestniczyłam w zorganizowaniu manifestacji patriotycznej przy płycie Marszałka, brałam w niej udział — wspomina była wilnianka Teresa Skup-Studis z Warszawy. — Spodziewałam się wtedy aresztowania. Spośród moich kolegów i koleżanek zatrzymano kilka osób...". Panią Teresę los ten również nie ominął. Aresztowano ją w 1951 r., była wówczas studentką wydziału języków słowiańskich na Uniwersytecie Moskiewskim. W więzieniu butyrskim otrzymała wyrok: 5 lat obozu pracy. Wywieziona została do jedynego na terenie Inty męsko-żeńskiego Piatogo Isprawitielno - Trudowogo Łagierja Osobogo Rieżima... W Incie byli również Litwini. Razem z Polakami łączyła ich wspólna niedola.

Ubolewać należy, że tamte wspomnienia, nasze wspólne tradycje, których litewskie ślady są przecież również na Rossie, nie zaprowadziły tutaj na uroczystości lipcowe przedstawicieli społeczności litewskiej. Czyżby w obawie przed tymi, którzy nie przebierają w środkach szkalując AK Okręgu Wileńsko-Nowogródzkiego. Zapominają o tym, że był on jednym z pododdziałów największej w Europie polskiej podziemnej organizacji wojskowej — Armii Krajowej, która swoją drogą wchodziła w skład koalicji antyhitlerowskiej.

W szeregach AK m.in. walczyli żołnierze Września 1939 r. Nieprzypadkowo więc podczas obchodów 49 rocznicy walk o Wilno w Ambasadzie RP na Litwie grupie wiarusów — Aleksandrowi Aniszczykowi, Wacławowi Błaszkiewiczowi, Stanisławowi Chirkowskiemu, Adolfowi Gotowieckiemu (pośmiertnie nagrodę odebrała córka Walenia), Zygmuntowi Janczy, Edwardowi Kiziniewiczowi, Stanisławowi Rynkiewiczowi — zostały wręczone medale „Za udział w wojnie obronnej 1939". Zaszczytne nagrody, przyznane decyzją Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej Lecha Wałęsy, wręczył ambasador RP w Wilnie Jan Widacki z udziałem biskupa polowego Wojska Polskiego Sławoja Leszka Głódzia, attache wojskowego Ambasady RP Andrzeja Firewicza oraz innych osób, biorących udział w wileńskich uroczystościach.

W dniach 9—13 lipca br. przeżyliśmy wiele pięknych chwil, wzruszeń, emocji — w spokoju, skupieniu, z poczuciem godności i odpowiedzialności przed historią, dniem dzisiejszym i przyszłością. Łączyły nasze serca w jedno Serce, nawoływały do pojednania Litwinów i Polaków, tolerancji, wzajemnego szacunku i zrozumienia — Modlitwy i Pamięć. Miejmy nadzieję, że ku temu również się przyczynią wnioski Komisji Oceny Działalności Armii Krajowej na Litwie, która ostatnio została powołana. Tym bardziej, że będą one rzutowały na obchody 50 rocznicy operacji AK „Ostra Brama", przypadającej w następnym roku.

Jerzy SURWIŁO

NA ZDJĘCIACH: w Skojdziszkach stanął krzyż; podczas uroczystości w tej wsi.

Fot. **Bronisława Kondratowicz**

SPORT

WPŁAW PO REKORD

Złoty medalista Igrzysk Olimpijskich w Barcelonie Australijczyk K. Perkins ustanowił rekord świata w pływackim wyścigu na 800 m na tzw. „krótkiej wodzie" — basenie 25-metrowym stylem dowolnym, uzyskując w Sydney czas 7.34,90.

Dotychczasowy rekord należał do Niemca M. Grossa, datował się rokiem 1985 i wynosił — 7.38,75.

Aktualnie do Perkinsa należą cztery rekordy świata w wyścigach na 800 i 1500 m na basenach 25 i 50-metrowych.

TRZECIE ZWYCIĘSTWO INDURAINA

180-kilometrowym etapem Vichy-Chatillon — Paryż zakończył się 80 tour de France — najbardziej prestiżowa impreza kolarzy zawodowych na świecie. Trzeci triumf z rzędu na trasie liczącej 3714 km, podzielonej na 20 etapów wywalczył 29-letni Hiszpan M. Indurain. Jego łączny czas — 95:57,09.

Drugie miejsce ze stratą prawie 5 minut wywalczył Szwajcar T. Rominger (trjumfator 3 etapów i zdobywca białej koszulki z czerwonymi kółkami, symbolizującej najlepszego „górala" imprezy).

Na wielce zaszczytnym trzecim miejscu ukończył „wielką pętlę" 31-letni Polak Z. Jaskuła, kolarz włoskiej grupy GB—MG wygrał górski 16 etap tej imprezy, zajął trzecie miejsce w 48-kilometrowej czasówce pod Paryżem i ostatecznie stanął na podium. Polaka od znakomitego Induraina dzieliło 5 minut i 48 sekund.

„TRÓJWŁADZA" W BIEL

Po 8 rundach międzystrefowego turnieju o szachowe mistrzostwa świata w Biel prowadzi trójka arcymistrzów — J. Barejew z Rosji, B. Gelfand z Białorusi oraz M. Adams z Anglii. Wszyscy oni zgromadzili po 6 pkt.

Do końca granego systemem szwajcarskim turnieju pozostało jeszcze 5 rund. Warto przypomnieć, że 10 najlepszych z 72 uczestników, jacy stanęli na starcie, zyska prawo grania w dalszej fazie walki o „koronę" szachową.

Ciekawostką jest, że startujący w tym turnieju potwierdzili na piśmie o akceptacji wyłącznego patronatu FIDE nad wyłanianiem szachowego mistrza świata.

NAŚLADUJĄC STARSZYCH

Jeszcze jeden sukces zanotowali na swym koncie piłkarze Anglii. Tym razem byli to zawodnicy do lat 18. W finale mistrzostw Europy w Nottingham młodzi Anglicy, jako gospodarze turnieju, pokonali Turcję — 1:0, uzyskując gola z rzutu karnego. Spotkanie to obserwowało prawie 23,5 tys. widzów.

W meczu o trzecie miejsce Hiszpania zwyciężyła Portugalię — 2:1.

NAD WISŁĄ ZNÓW KOPIĄ

21 lipca spotkaniami „Lecha" Poznań z „Pogonią" Szczecin i „Zawiszy" Bydgoszcz z „Wartą" Poznań rozpoczęły się mistrzostwa Polski w piłkarskiej ekstraklasie sezonu 93/94. Pozostałe mecze grane były w miniony weekend.

Pierwszymi liderami zostały jedenastki GKS Katowice i „Ruchu" Chorzów. Pierwsi zwyciężyli warszawską „Polonię" — 3:1, a drudzy z identycznym wynikiem pokonali „Górnika" Zabrze.

W ekstraklasie startuje nadal 18 zespołów. Drużyny warszawskiej „Legii", ŁKS i krakowskiej „Wisły" rozpoczęły rozgrywki ligowe mając na swym koncie po minus 3 pkt. Taka była decyzja władz piłkarskich za kupowanie przez te zespoły meczów w poprzednim sezonie.

NIEROZRZUTNA „KRÓLOWA"

Na miernym poziomie stały rozegrane w Kielcach 69 mistrzostwa Polski w lekkiej atletyce, będące przygrywką do mistrzostw świata w Stuttgarcie. Jedyny rekord kraju w trójskoku był poprawiany trzykrotnie. Najpierw uczyniła to U. Włodarczyk, potem A. Stańczyk, która właśnie w ostatniej próbie uzyskała drugą poprawkę — 14.05 m.

Polski Związek Lekkiej Atletyki zaproponował, by do Stuttgartu pojechało 9 zawodników i 12 zawodniczek. Najwięcej szans będą mieli z pewnością L. Bebło, W. Perszke, S. Gurny w maratonie, R. Korzeniowski w chodzie, A. Partyka w skoku wzwyż, U. Włodarczyk w siedmioboju.

UKF 73,34

Znad Wilii

FM 105,1

Radio „Znad Wilii" codziennie na częstotliwości 73,34 proponuje następujące pozycje programu:

Serwisy informacyjne: od 6.00 do 23.00 co godzinę.

Radio-budzik: 6.00—7.00.

Ogłoszenia reklamowe: 7.00—8.00, 14.00—15.00, 18.00—19.00, 21.00—22.00.

Radio-bazar: 8.15, 9.15.

Gość studia: 8.35.

„Gdzie się podziały tamte prywatki" — program muzyczny: 10.30—11.30.

Konkurs „Kuferek": 11.00—14.00.

Serwisy sportowe: 11.30, 15.30, 21.30.

Przegląd imprez kulturalnych: 12.30, 16.30.

Program w języku rosyjskim: 14.00—15.00.

Konkurs „Trzy razy tak": 17.00—18.00.

„Astrologia dla każdego": wtorki i czwartki 17.30.

Program w języku litewskim: 18.00—19.00.

Propozycje do polskiej listy przebojów: 19.30—20.00.

Dobranocka: 20.30.

Konkurs wieczorny: 22.10—23.00.

Muzyczna noc: 24.00—06.00.

Dział reklamy radia „Znad Wilii": 2001 Wilno, ul. Išganytojo 2/4, telefon 22-30-20.

Słuchaczy nam przybywa

— powiedział naszemu korespondentowi dyrektor radia „Znad Wilii" Walery Tankiewicz.

Do niedawna, a konkretnie do 15 lipca br. byliśmy słyszalni jedynie na odbiornikach produkcji radzieckiej i krajów socjalistycznych w zakresie od 67 do 74 MHz. Na odbiornikach produkcji zachodniej są to fale od 88 do 108 MHz. Praktycznie rzadkie radia zachodnie mają oba zakresy. Miałem przypadki, gdy dzwonili do mnie ludzie i pytali, dlaczego na dobrym zachodnim odbiorniku nie mogą nas złapać, a chcieliby. Od 15 lipca br. jesteśmy słyszalni na wszystkich odbiornikach.

Uruchomiliśmy nowy nadajnik firmy „Zarat". Aktualnie jesteśmy słyszalni na dwóch częstotliwościach: 73,34 i 105,1 MHz. Nowy nadajnik otrzymaliśmy od Polskiego radia „ZET". Montaż również zawdzięczamy rodakom: dokonali go technicy z radia „ZET" i firmy „Zarat".

Julitta TRYK

Podróże komercyjne!

Do Polski — 28, 30 lipca i później.
Na Węgry — jeden raz na miesiąc.
Wynajmujemy mikroautobus „Peugeot".
Zwracać się: Vilnius, tel. 61-31-06, 61-31-67.

(Zam. 2250)

STALE ORGANIZUJEMY
2-3-DNIOWE WYCIECZKI
KOMERCYJNE DO POLSKI
ZAPRASZAMY!
Zwracać się: Vilnius, 22-42-45, 22-34-55.

Filia polskiej firmy „Plast Rolla"

pilnie poszukuje pracowniczek w wieku 18—35 lat, znających język polski i litewski.

Wynagrodzenie do uzgodnienia.

Informacja: Vilnius, Savanoriu 221, tel. 64-05-44.

SPRZEDAJE SIĘ

krótkie i długie damskie kurtki skórzane ze skrawków, rozmiary 44—50. Cena 25—27 USD.

Zwracać się: Vilnius, tel. 73-74-08, 76-82-19.

(Zam. 2367)

SPRZEDAJE SIĘ

różne tureckie skórzane kurtki ze skrawków (25—28 USD albo litami).

Vilnius, tel. 77-14-95, Kłajpeda, tel. (8-261) 732-39.

(Zam. 2369)

SPRZEDAJEMY

2-pokojowe mieszkanie we wsi Turgiele, r-n solecznicki. Jest telefon.

Zwracać się: Turgiele, tel. (8-250) 44-314.

(Zam. 2378)

STOLARZ

poszukuje pracy.
Zwracać się: Vilnius, tel. 42-22-81.

(Zam. 2382)

UDZIELAM KONSULTACJI

w sprawie sprzedaży niklu, palladu.
Vilnius, tel. 64-12-95, 64-16-37, wieczorem: 64-20-12.

(Zam. 2270)

A. Vienuolio 15/2-37, 2000 Vilnius, tel.: nr. 62-57-41
MELIGRE
AGENCJA HANDLU NIERUCHOMOŚCIAMI

DROGO SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne. Płacimy od razu.

Zwracać się: Vilnius, Jasinskio 1, tel. 22-31-70 w godz. 9—13, 14—18 w dniach pracy.

(Zam. 2371)

PO WYSOKIEJ CENIE

skupujemy czeki inwestycyjne. Rozliczamy się od razu.
Zwracać się: Vilnius, Ligonines 6, tel. 22-10-24 w godz. 9—13, 14—18 w dniach pracy.

(Zam. 2372)

SPRZEDAJE SIĘ

kurtki skórzane ze skrawków. Cena 25—27 USD.

Zwracać się: Vilnius, tel. 77-64-93.

(Zam. 2368)

KUPUJEMY

naturalne włosy o długości co najmniej 28 cm, nie poddawane działaniu środków chemicznych.

Vilnius, tel. 61-46-18 od godz. 8 do 14.

(Zam. 2376)

WYKONUJĘ

pomniki, ogrodzenia, nagrobki i in. z różnokolorowego granitu.

Zwracać się: Vilnius, Algirdo 48, tel. 63-99-65, Kuršių 6, tel. 63-05-58.

(Zam. 2366)

Telewizja

WTOREK, 27 LIPCA

LTV

7.30 — Wiadomości w jęz. francuskim i niemieckim. 8.30 — Serial „Sąsiedzi". 8.55 — Program o biznesie. 9.20 — Dla dzieci. 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Dla dzieci. 18.50 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Wiadomości BBC (napisy litewskie). 19.30 — Film dok. 20.15 — Koncert. 21.00 — Panorama. 21.30 — Serial „Miasto kapitału". 22.25 — TV spektakl. Šatrija-Ragana „Tragedia Irki". 23.15 — Wiadomości wieczorne.

Tele-3

11.00 — Film „Afonia" (R). 12.30 — Animation. 13.00 — CNN News. 14.00 — Program edukacyjny. 16.00 — MTV Music. 17.00 — Animation. 18.00 — „The Global Family". 18.30 — Reportaż z Poniewieża. 19.00 — Wiesci (R). 19.25 — Serial „Santa Barbara" (R). 20.15 — Informacja Tele-3. 20.30 — Ziemia i ludzie. 21.00 — 911. 21.25 — Film „A passage to India". 24.00 — Arrows Against the Wind".

Ostankino

4.55 — Program dnia. 5.00 — Dziennik. 5.20 — Gimnastyka. 5.30 — Poranek. 7.45 — Firma gwarantuje. 8.00 — Dziennik. 8.20 — Film anim. 8.35 — Serial „Po prostu Maria". 9.20 — TV film dok. 9.50 — Serial „Abecadło miłości" (16—17). 10.50 — Ekspres prasowy. 11.00 — Dziennik. 11.20 — TV film fab. „Akmal, smok i księżniczka". 12.25 — TV film fab. „Dwaj kapitanowie" (1). 13.30 — Film n.-p. 14.00 — Dziennik. 14.20 — Program. 14.25 — Wiadomości komercyjne. 14.40 — Konwersja i rynek. 15.10 — Notes. 15.15 — Film anim. „Pszczółka Maja". 15.45 — Koncert. 16.00 — Film dok. 16.30 — Koncert. 17.00 — Dziennik. 17.20 — W studio — przewodniczący RN Białorusi S. Szuszkiewicz. 17.50 — Program. 17.55 — O pogodzie. 18.00 — Serial „Po prostu Maria". 18.45 — Abecadło prywaciarza. 18.55 — Temat. 19.40 — Dobranocka. 19.55 — Reklama. 20.00 — Dziennik. 20.35 — Program. 20.40 — Serial „Abecadło miłości" (18). 21.10 — Pieśń-93. 22.20 — Braing ring. 23.15 — Dziennik. 23.35 — Program. 23.40 — Program X. 0.05 — TV film dok. 0.35 — Ekspres prasowy.

Warszawa

13.00 — Wiadomości. 13.15 — „Gliniarz i prokurator" (4) — serial kryminalny prod. USA. 14.05—15.15 — Jedynka na niepogodę. 16.15 — Kino wakacyjne: „Widges" (1) — serial prod. USA; „Nieustraszeni" (22) — serial prod. kanadyjskiej. 17.05 — Teleferie: „Żywioły" oraz film z serii „Zoom". 17.50 — Muzyczna Jedynka. 18.00 — Teleexpress. 18.20 — Studio sport — Apetyt na zdrowie. 19.00 — „Spencer" (6) — serial komediowy prod. USA. 19.30 — Studio sport. 20.00 — Wieczorynka. 20.30 — Wiadomości. 20.55 — 7 minut dla ministra pracy. 21.15 — „Gliniarz i prokurator" (4) — serial kryminalny prod. USA. 22.05 — Tylko w Jedynce. 23.00 — Country Ameryka — „W sklepie płytowym". 23.45 — Wiadomości. 24.00 — Muzyczna Jedynka. 0.05 — „Nad dachami Paryża" — film dok. 0.35 — Gorąca linia. 0.45 — Telekino wspomnień: „Krótka podróż" — dramat psych. prod. polskiej. 1.30 — „Obóz" — film dokumentalny Marka Nowakowskiego. 2.10 — Teatr telewizji — „Słowa i muzyka".

ŚRODA, 28 LIPCA

LTV

7.30 — Wiadomości w jęz. francuskim i niemieckim. 8.30 — Dla dzieci. 9.10 — Serial kryminalny „Starzec". 18.00 — Wiadomości. 18.10 — Dla dzieci. 18.50 — Wiadomości (ros.). 19.00 — Wiadomości BBC (napisy litewskie). 19.30 — Popularna muzyka klasyczna. 20.25 — Pamięć. KGB — bramą piekieł. 21.00 — Panorama. 21.30 — Brzeg. 22.30 — Norweski film muz. „Górska odyseja". 23.00 — Koncert. 23.15 — Wiadomości wieczorne.

Bałtycka TV

18.00 — Program TVP. **Na kanale Tele-3.** 20.30 — Nie śpij jeszcze... 20.40 — Zwyczajne historie. 20.55 — Jeszcze jeden pogląd na przedsiębiorców litewskich. 21.20 — Niezwykła mieszanka. 21.35 — Videofilm „1/2 świata".

Tele-3

10.55 — Serial „Santa Barbara" (R). 11.45 — Music. 12.00 — Animation. 13.00 — CNN News. 14.00 — Program edukacyjny. 16.00 — MTV Music. 17.00 — Animation. 18.00 — The Coral Reef. 18.30 — Reportaż z Jurborka. 19.00 — Wieści (R). 19.25 — Serial „Santa Barbara" (R). 20.15 — Music. 20.30 — Program Bałtyckiej TV. 22.00 — Janet Jackson — the Hits. 22.45 — Film „Mountains of the Moon". 24.00 — Kich Boxing: Kick Boxing or Thai Boxing.

Warszawa

13.00 — Wiadomości. 13.1[...] „Zawód policjant" (5) — [...] sensacyjny prod. USA. 14.0[...] 16.15 — Jedynka na niepo[...] 14.05 — „Podróże do świat[...] ki" — „Senegal" — serial [...] prod. niemieckiej. 14.45 — [...] muzyka. 15.00 — Przeszłość [...] przyszłości: Ziemski raj — [...] mek w Goluchowie. 15.3[...] Księga cudów techniki. 15.4[...] Tak jak w kinie. 16.00 — [...] niatury — Kazimierz Olsz[...] „Jerzy Kossak". 16.05 — Re[...] ters (10) — język angielski [...] młodzieży. 16.15 — Kino w[...] cyjne: — „Widget" (2) — [...] prod. angielskiej; „Nieustr[...] ni" (23) — serial prod. kana[...] skiej. 17.05 — Teleferie: Kr[...] oraz „Dzieci świata" — „Ag[...] — film prod. szwajcarsk[...] 17.50 — Muzyczna Jedy[...] 18.00 — Teleexpress. 18.2[...] Kolej rzeczy — program p[...] cystyczny. 19.00 — „Na wa[...] kich papierach" — serial p[...] USA. 19.30 — Raport o zag[...] niach. 19.40 — Kolej rzeczy [...] 20.00 — Wieczorynka. 20.3[...] Wiadomości. 21.15 — S[...] sport. 22.10 — Powracający [...] zagranicy — reportaż Marka [...] charskiego i Macieja Jec[...] 23.00 — Neil Young — Un[...] ged. 23.45 — Wiadomości. [...] — Muzyczna Jedynka. 0.0[...] Widowisko publicystyczne. [...] — Gorąca linia red. Krzy[...] Mroziewicza. 0.55 — „Niebe[...] czna pokusa" — film sensac[...] prod. włosko - niemieckiej. [...] — Jazz Jamboree'86. 2.5[...] „Ballada o Januszku" — [...] TP (8 odc.).

Ekrany

VILNIUS — **„Ostrygi z L[...]ny"** (komedia) — o 12, [...] 15.30, 17.15, 19, 20.45.

AUŠRA — **„Pałac** [...] (Indie, 2 serie) — o 12.10, [...] 20.30. **„Wesolutki zakład"** [...] komedia) — o 10.30, [...] 18.50.

PERGALE — 27—29 lipca [...] **„Batman powraca"** (USA, [...] skie napisy) — o 13, 15.3[...] 20.20. 30.VII—1.VIII — **„K[...]ciarz-2"** (Rosja, komedia) [...] 13, 14.45, 16.30, 18.15, 20.

30 lipca o godz. 11 w lokalu Instytutu Sadowniczo - Ogrodniczego w Bobtach **odbędzie się spotkanie spółek, gospodarzy sadowników z przedstawicielami firmy Gustaw-VULF z Polski i Niemiec, w celu wyjaśnienia, kto może i chce uprawiać truskawki oraz zakładać na Litwie duże ich plantacje dla przetwórstwa przemysłowego. Specjaliści instytutu i firmy udzielą poradnictwa w kwestiach agrotechniki, ekonomiki, finansowania i in.**

Telefon informacji: w Wilnie 61-49-71, w Kownie — 20-68-57.

(Zam. 2383)

SKUPUJEMY

czeki inwestycyjne.

Zwracać się: Vilnius, Juozapavičiaus 10 a, gab. 101, tel. 35-31-24, Žirmunu 139a — gab. 314, tel. 77-73-07 w dniach pracy od godz. 8 do 18.

(Zam. 2315)

SKLEP „RUBINAS"

po wysokiej cenie

SKUPUJE

złoto, platynę, pallad.
Vilnius, Pylimo 29, tel. 22-32-50. (Zam. 2341)

DROGO SKUPUJEMY

złoto, platynę, pallad, ordery Lenina.
Vilnius, tel. 26-37-10.

(Zam. 2354)

Kalendarium

* Wtorek (27.VII) jest [...] dniem 1993 r. Do końca roku [...] dni.

* Znak Zodiaku — Lew.

* Imieniny: Aurelego, [...] Lilii, Natalii, Wszebora.

* Wschód Słońca — 5.1[...] chód — 21.30. Długość dn[...] godz. 11 min.

Pogoda

Litewska Służba Hydrome[...] logiczna przewiduje na 27 [...] zachmurzenie z przejaśnie[...] mała możliwość opadów, w[...] południowo-zachodni, um[...] wany. Temperatura w [...] 20—22 stopnie.

W ciągu następnych d[...] dni krótkotrwałe opady. Te[...] ratura w nocy 8—10, w [...] 18—23 stopnie.

Dyżurni wydania:
Krystyna ADAMOWICZ,
Jan LEWICKI,
Krystyna BOGDANOWICZ,
Antonina MISZCZUK,
Marian BOGDZIUN

KURIER Wileński

Dziennik społeczno-polityczny Sejmu i Rządu Republiki Litewskiej. Ukazuje się od 1 lipca 1953 r.

Nasz adres:
Laisvės pr. 60,
2044, Vilnius
Lietuvos Respublika

Kod 67218
Cena 10 ct
W Polsce — 1000 zł.
Zam. 2317
Nr rejestracji — 322.
Drukuje Państwowe Przedsiębiorstwo „Spauda"

TELEFONY: Redaktor — 42-79-01, zastępcy redaktora — 42-79-04, 42-79-48, sekretarz odpowiedzialny — 42-79-49.

Działy: państwa i samorządu terenowego — 42-78-63, ekonomiczny — 42-78-54, etyki, rodziny i prawa — 42-79-64, prawnik — 42-75-76, szkolnictwa i młodzieży — 42-79-73, 42-69-86, życia politycznego — 42-78-81, życia wsi — 42-79-68, 42-78-90, stołeczny oraz aktualności — 42-79-77, handlu, usług i komunikacji — 42-79-56, literatury i sztuki — 42-79-88, felietonów i sportu — 42-90-63, listów — 42-69-65, komercyjny oraz organizacyjny — 42-72-70, korespondenci: na rejon wileński — 42-78-90, 45-03-95, solecznicki — 52-780, święciański — 44-21-46, trocki i szyrwincki — 62-42-67, fotokorespondenci — 42-90-81, tłumacze — 42-90-60, 42-72-71, styliści — 42-72-92, maszynistki — 42-77-72.

Redaktor Zbigniew BALCEWICZ

Usługi XERO — powielanie do[...] nych dokumentów — pr. Laisvės [...] 11 piętro, pokój 1102. Czynne od [...] do 17.00 w dniach pracy, tel. 42-7[...]

Biuro ogłoszeń i reklamy — pr. [Lai]svės 60, 11 piętro, pokój nr 1114 [...] lefon — 42-69-63.